

Joensuun hyvinvointikertomus ja -suunnitelma

KH + KV

J•ENSUU

Taustalla maakunnallinen monitoimijainen yhteistyö

- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen Pohjois-Karjalassa – Strategiset painopisteet vuosille 2025 – 2028

= Pohjois-Karjalan hyte-ohjelma

- Yhteiset maakunnalliset painopisteet ja tavoitteet
- Kuntien /HVA:n hyvinvointikertomuksessa ja – suunnitelmassa organisaatiokohtaiset toimenpiteet

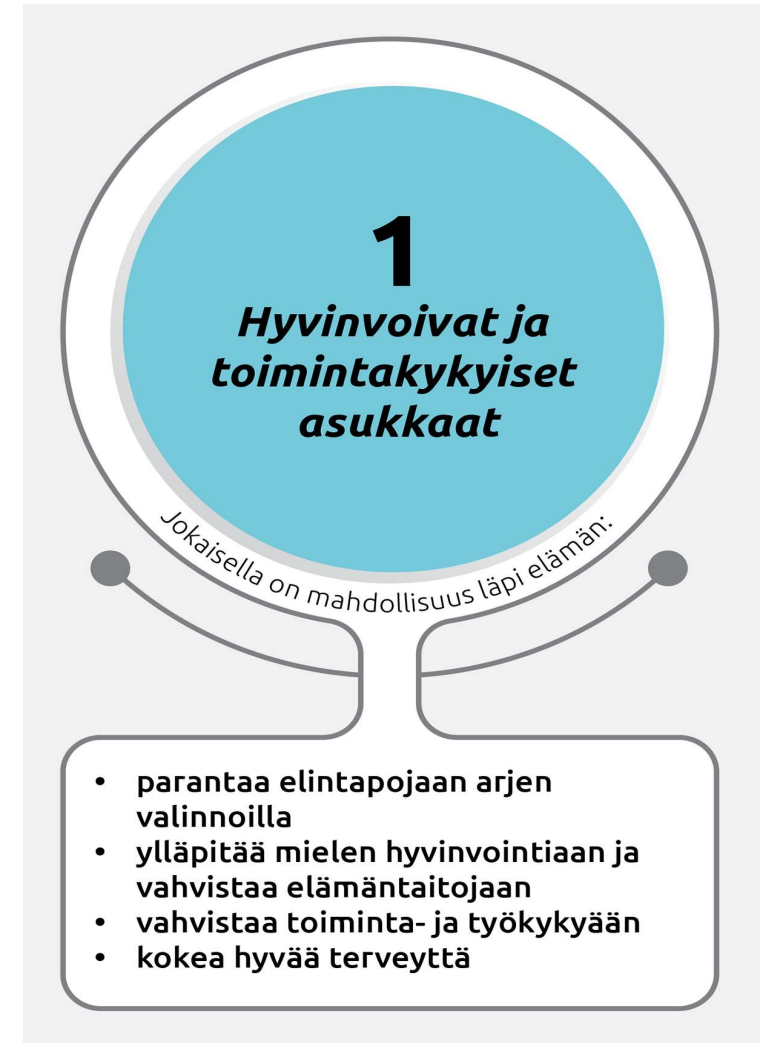
Painopisteet

- Kolme painopistettä
- Yleiskuvaus painopisteen sisällöstä
- Esimerkit toimenpiteistä
- Vähimmäistietosisällön mukaiset indikaattorit – osio hyvinvoinnin tila

Painopiste 1.

- Lähtökohtana on asukkaiden mahdollisuus tehdä itseään koskevia terveyttä edistäviä päätöksiä
 - Ravinto, liikunta, kulttuuritoiminta, päihteettömyys, mielenterveyden ylläpito
- sekä kuinka hänen ratkaisujensa tekomahdollisuuksia tuetaan hyte toimijoiden suunnittelu-, päätöksenteko- ja toimeenpanorakenteissa.
- Edellytyksenä on:
 - saatavilla tietoa päätöksen teon pohjaksi
 - palvelujen olemassaolo ja löydettävyys,
 - tiedonsaanti palveluista sekä
 - niihin pääsy

Painopiste 2.

- Lähtökohtana on asukkaiden merkityksellisyyden kokemuksen sekä alueen pitovoiman edistäminen.
- Tavoitteena on ehkäistä ja vähentää asukkaiden yksinäisyyden kokemusta sekä tukea heidän vaikutusmahdollisuuksiaan.
- Osallisuuden edistämässä järjestötoimijoiden merkitys on keskeistä.
- Suunniteltaessa hyte-palveluita käyttäjien osallistaminen sekä monialaisten yhteistyörakenteiden kehittäminen palveluiden toteutuksessa on tärkeää.

Painopiste 3.

- Lähtökohtana on, että maakunta on kaikille ja kaikenikäisillä hyvä ja turvallinen paikka asua ja elää. Sen edistämistä toteutetaan asumisen, ympäristön, liikunta-, kulttuuri- ja muiden palvelujen sekä liikenneyhteyksien suunnittelussa ja toteuttamisessa.
- Turvallisuudentunnetta edistetään konkreettisin toimenpitein erilaisissa toimintaympäristöissä kuten kouluissa, työpaikoilla, harrastustoiminnassa, palveluissa ja kotona.
- Turvataan edellytykset riittävään toimeentuloon ja huolenpitoon kaikissa elämäntilanteissa. Työelämän ulkopuolella olevia henkilöiden paluuta ja siirtymistä työelämään tuetaan kuntoutus- ja työllisyyspalveluiden avulla

Joensuun hyvinvointikertomus 2025 – 2028

Tammi-huhti:

Hyvinvointitiedon kokoaminen, järjestöjen osallistaminen

Huhti-touko:

Joensuulaisten hyvinvoinnin tilan ja maakunnallisen suunnitelmapohjan esittely luottamuselimille

Kesä-loka:

Toimenpiteiden suunnittelu (talousarviovalmistelu)

Marras-tammi/25:

Hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman hyväksyminen

Joensuulaisten hyvinvoinnin tila

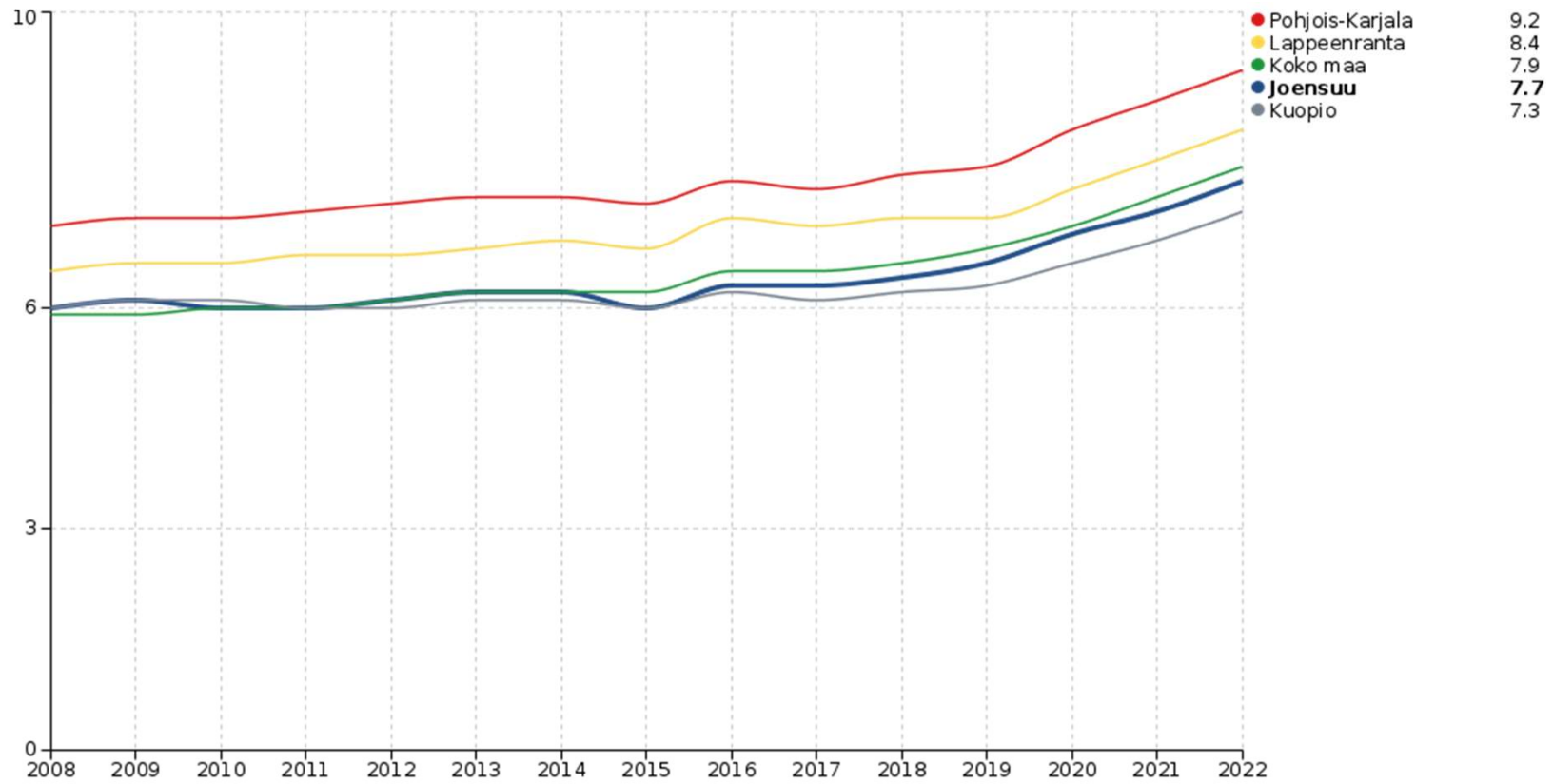
J•ENSUU

Hyvinvoinnin haasteet 1/3

Hyvinvoivat ja toimintakykyiset asukkaat

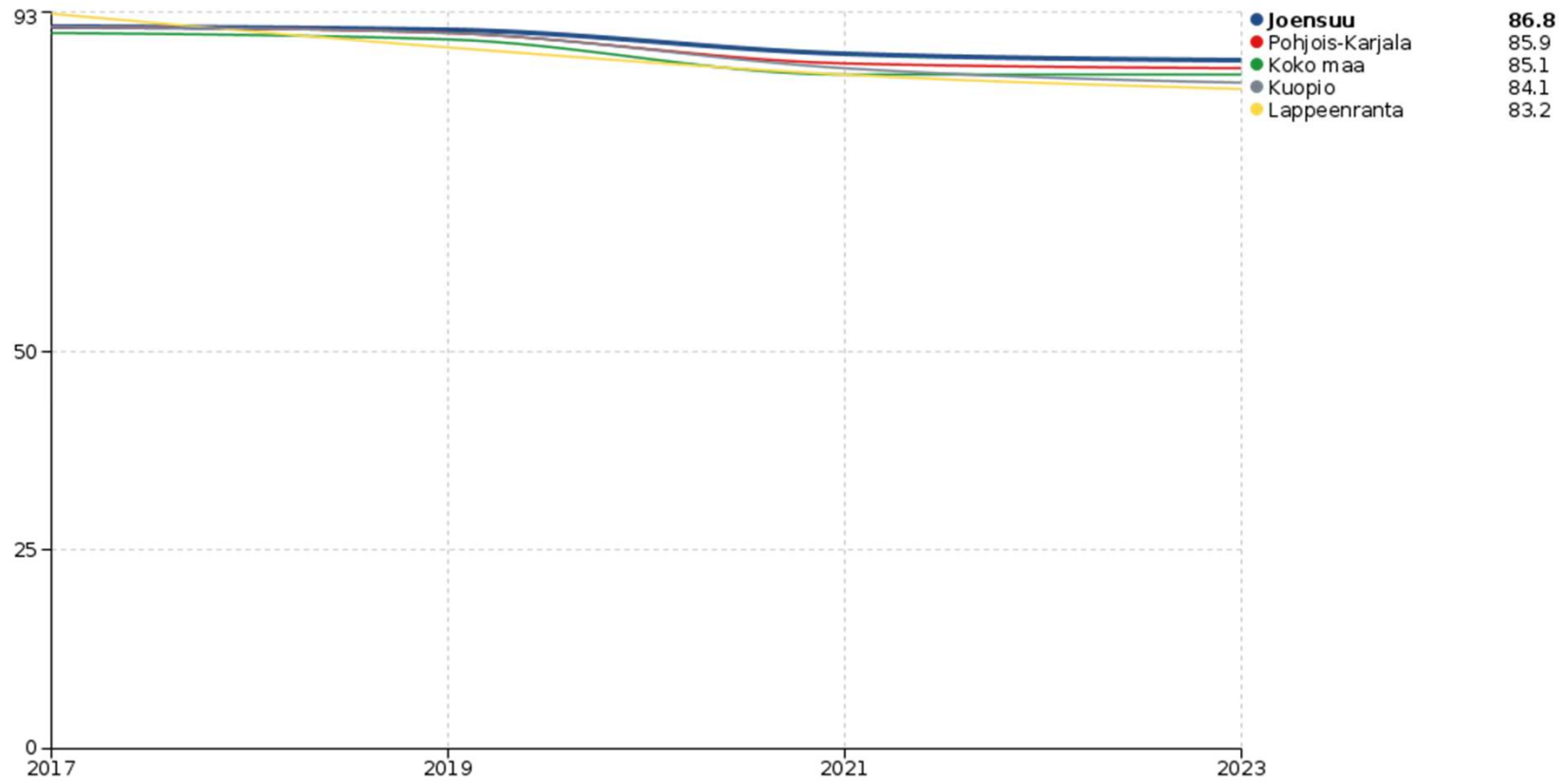
- Väestörakenne
- Tyytyväisyys omaan elämään (lapset ja nuoret)
- Terveysten kokemus (lapset ja nuoret)
- Ylipaino (lapset ja nuoret)
- Fyysinen toimintakyky (nuoret)
- Mielen hyvinvointi (nuoret, työikäiset)
- Päihteiden käyttö (nuoret, työikäiset, ikäihmiset)

75 - 84-vuotiaat, % väestöstä

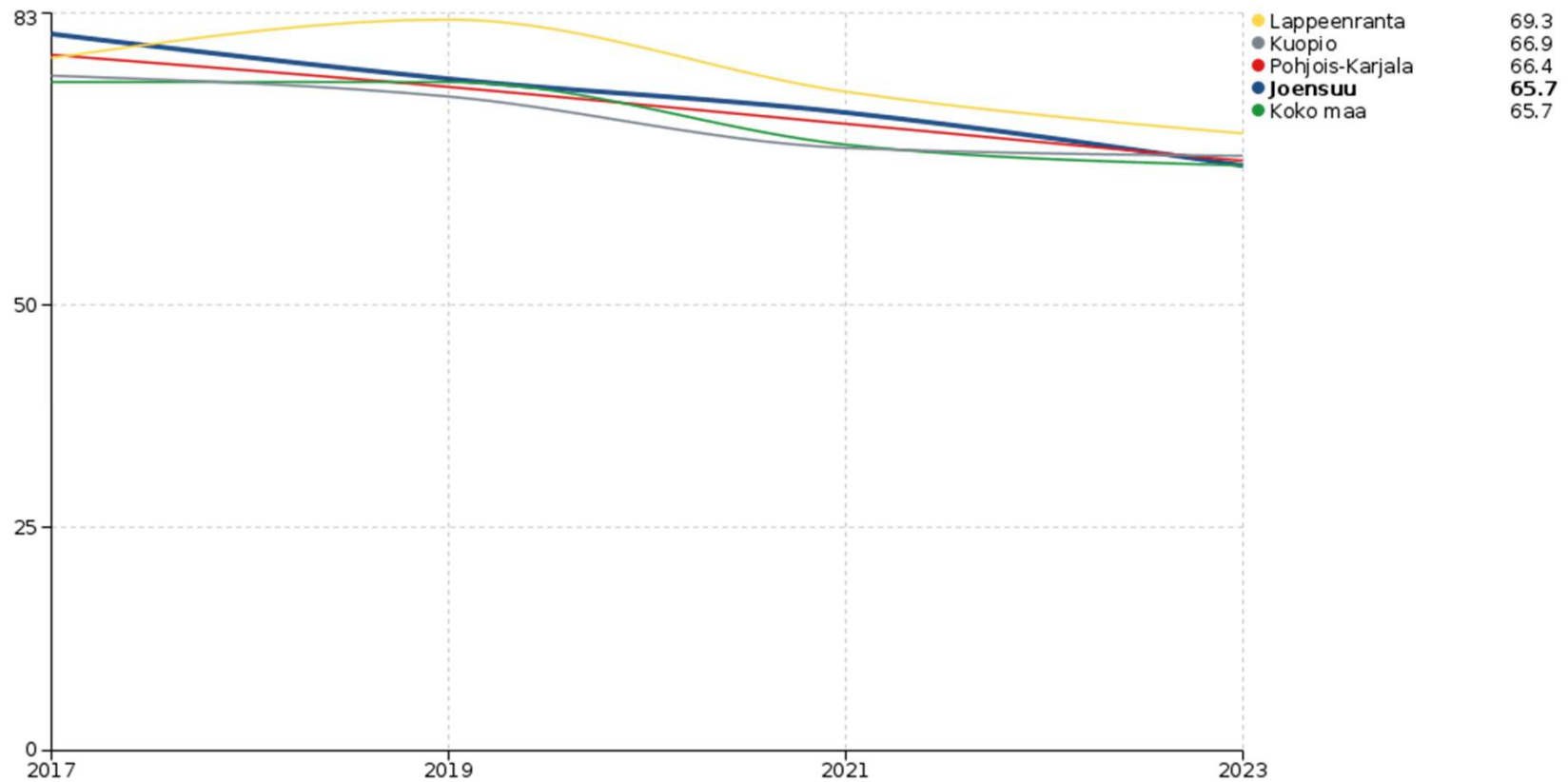

Tyytyväisyys elämäään

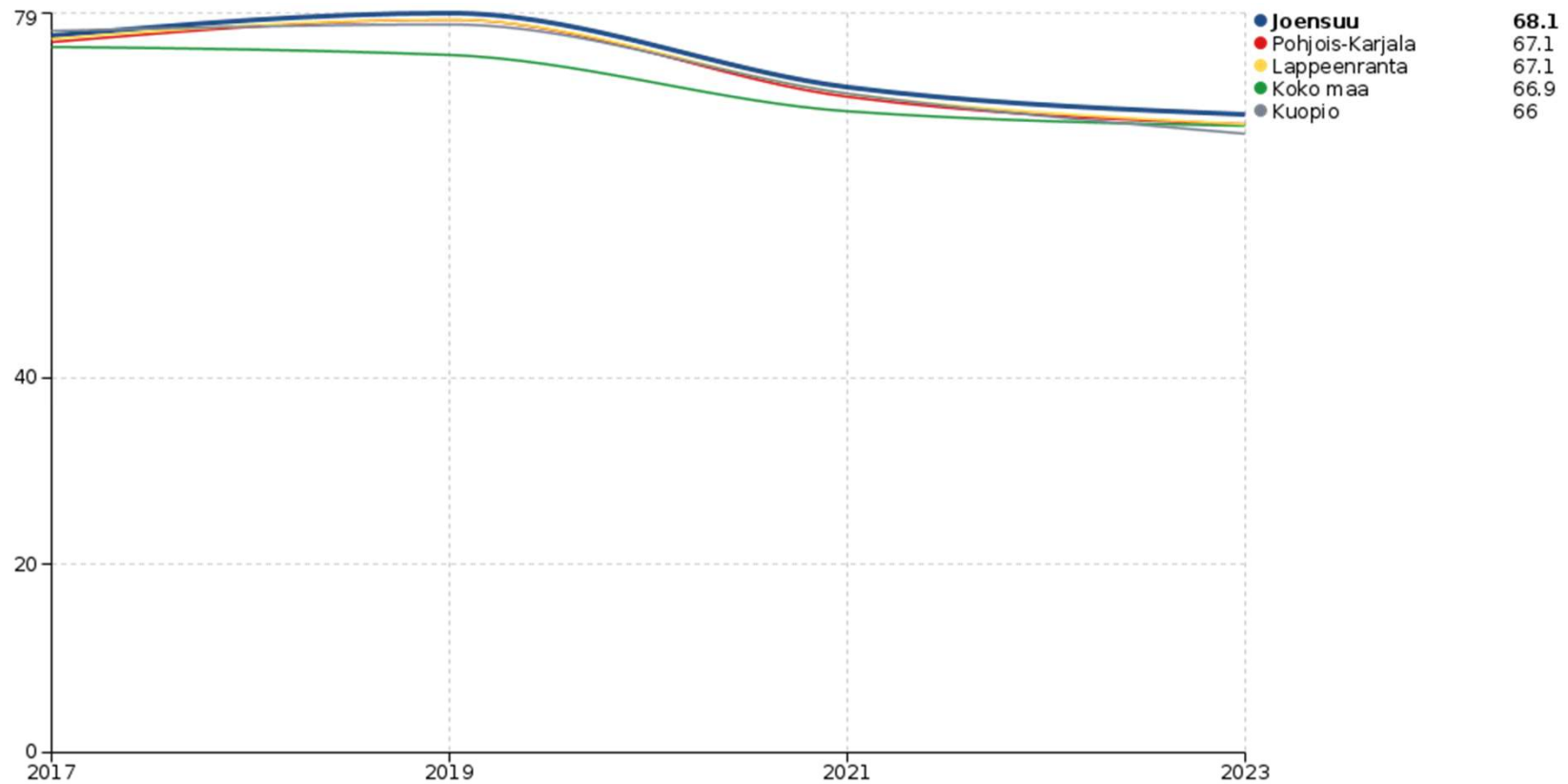
Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)

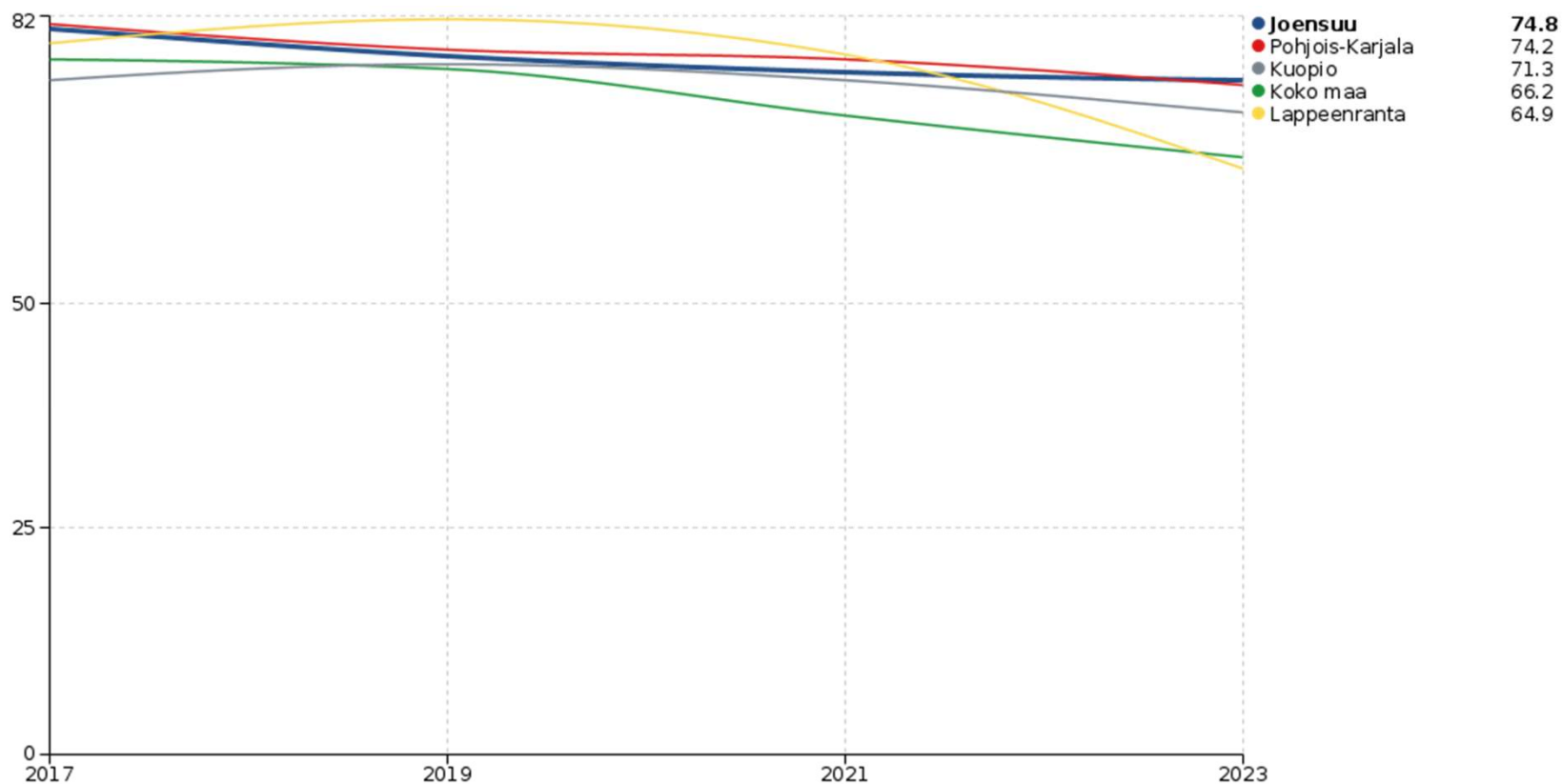
Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)

Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-)

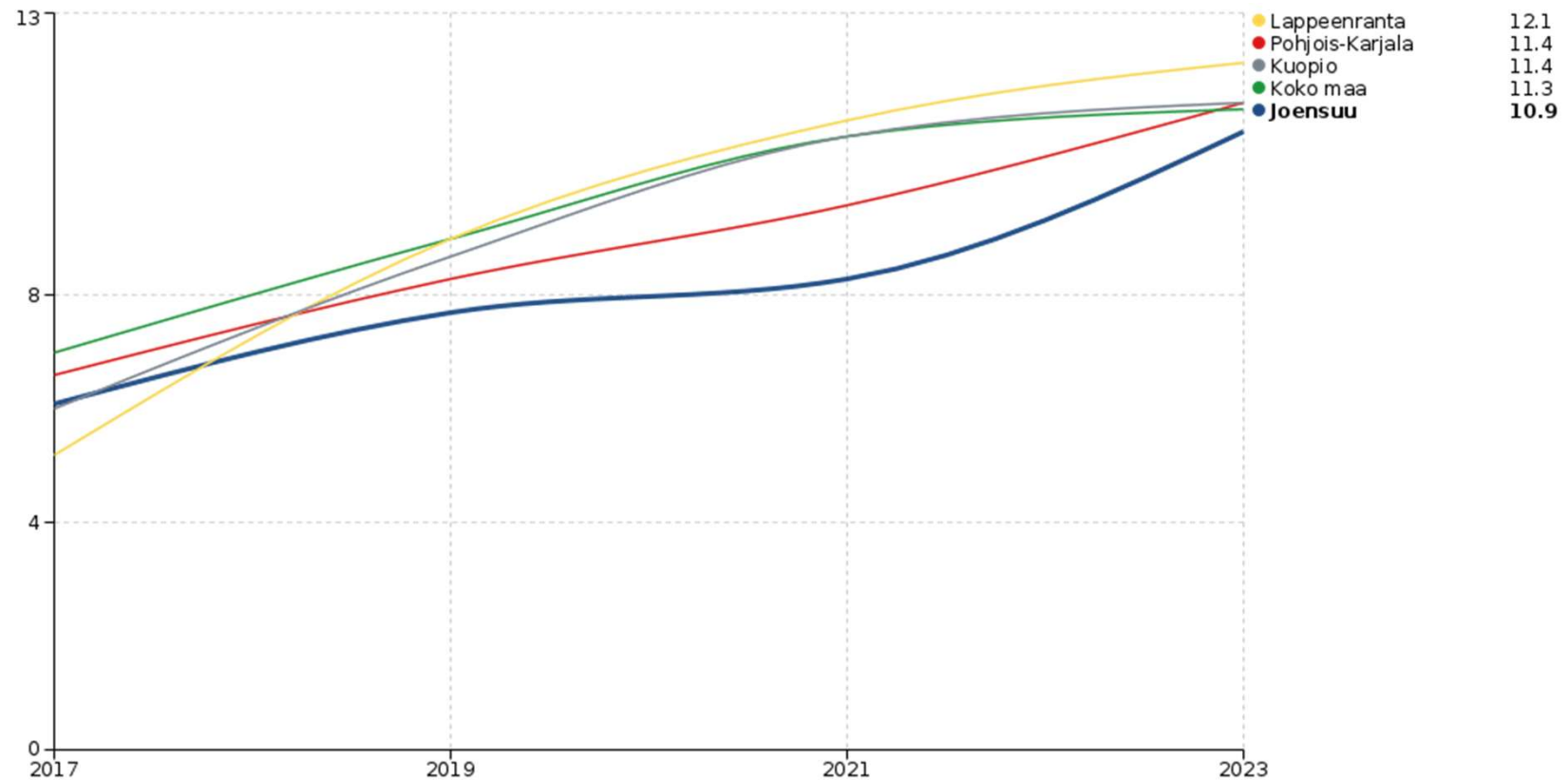

Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-)

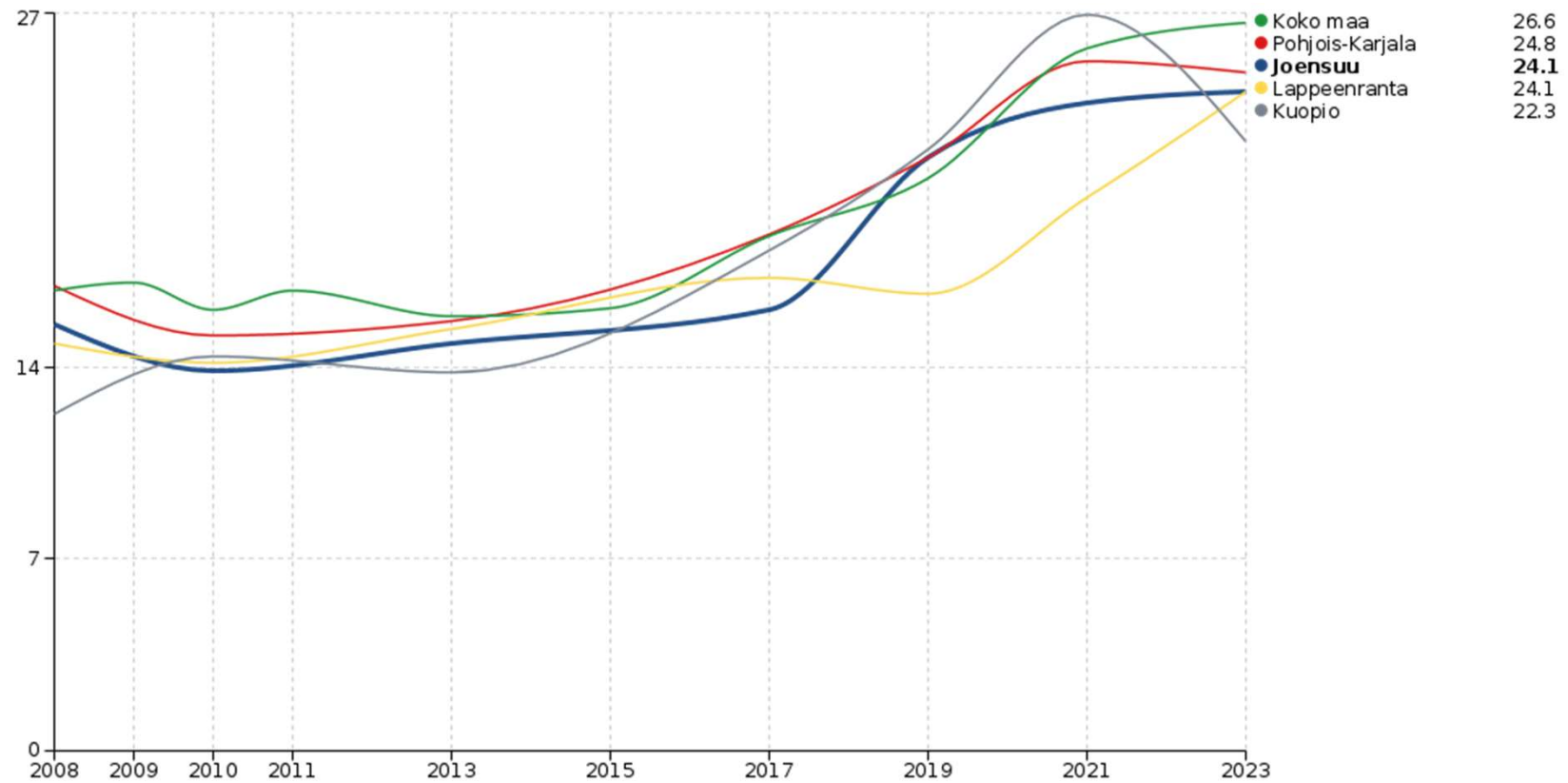

Terveyyden kokemus

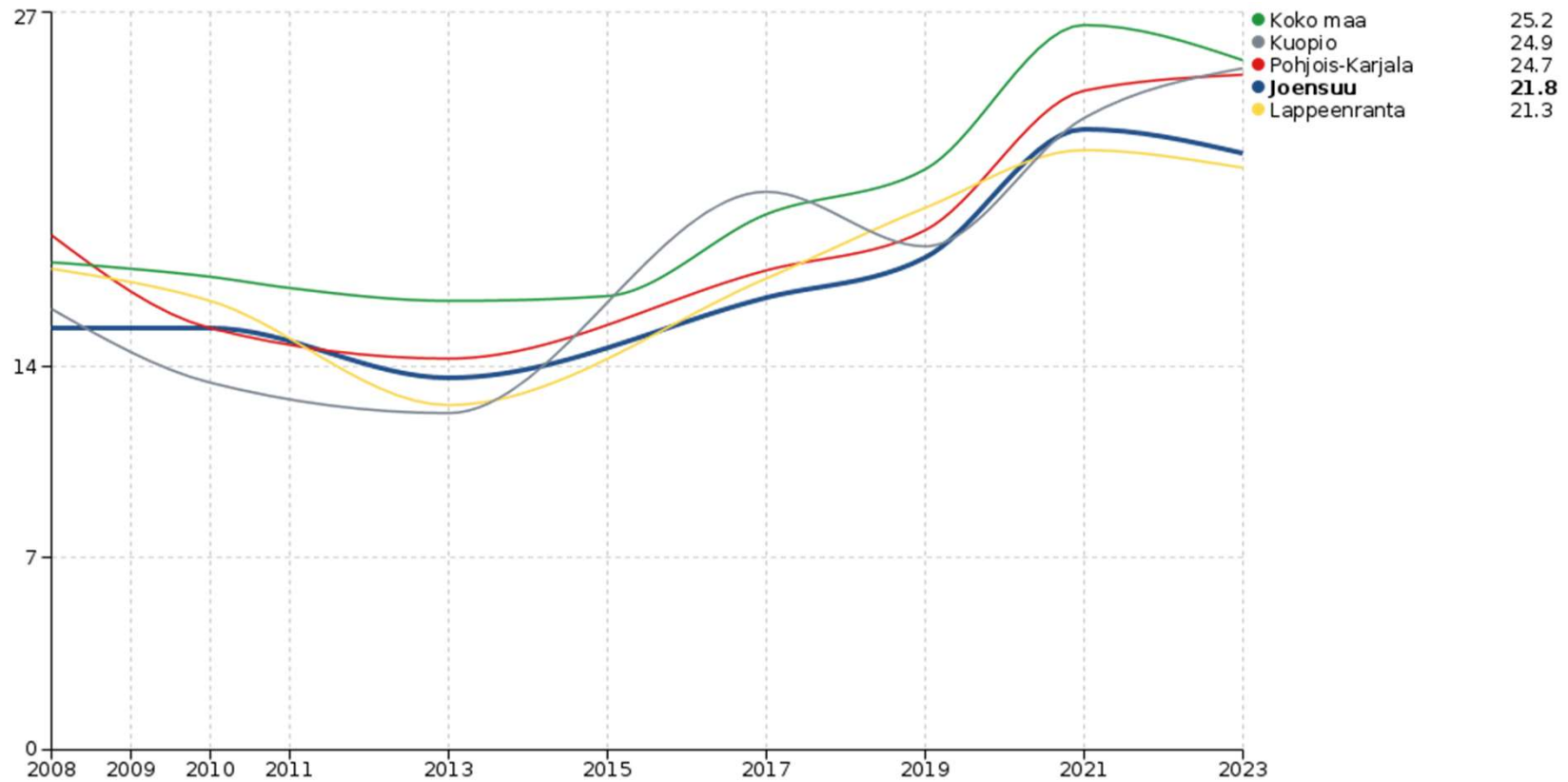
Kokee terveydentilansa keskinäiseksi tai huonoksi, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)

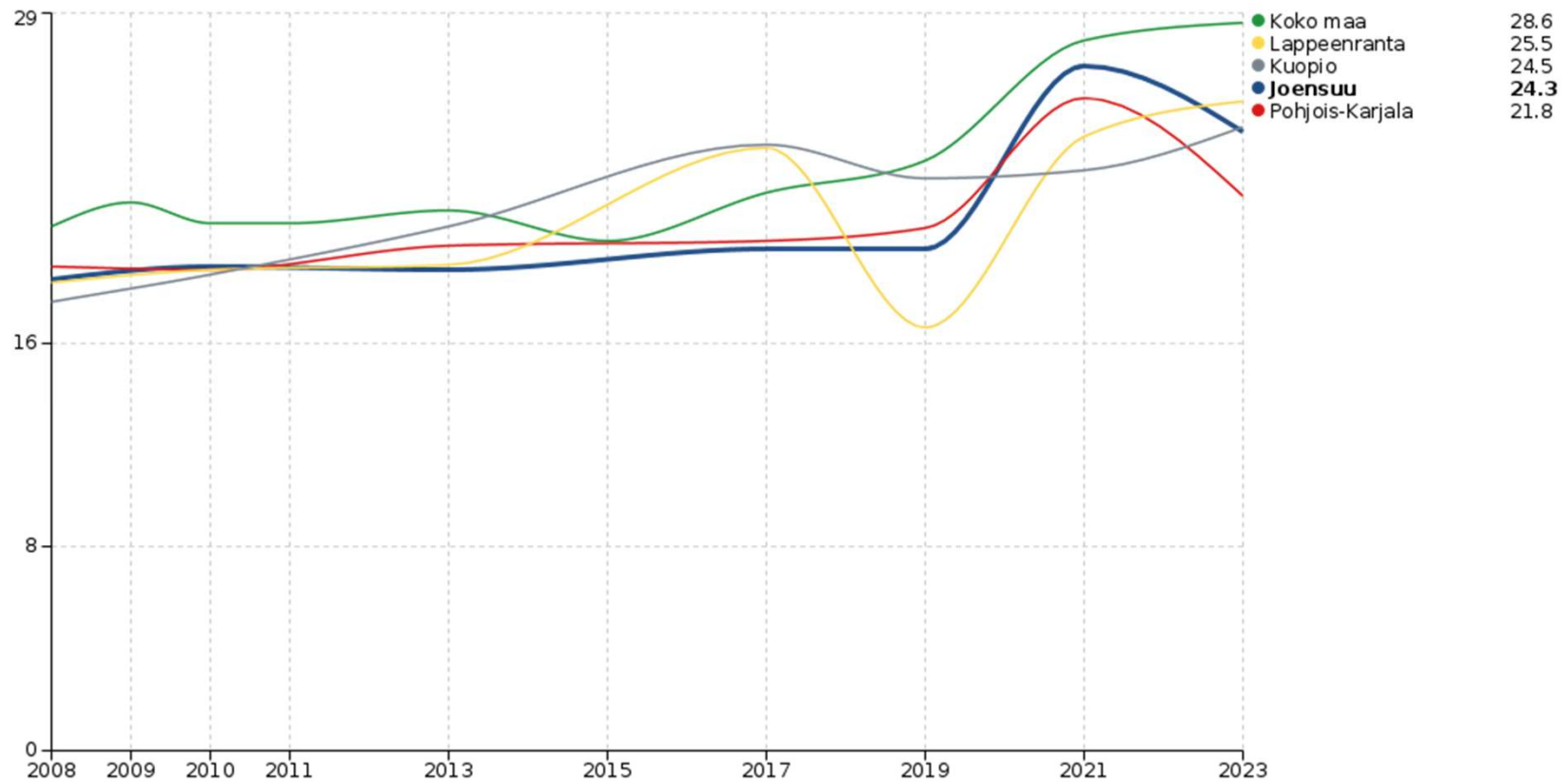
Kokee terveydentilansa keskinäiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Kokee terveydentilansa kesinkertaiseksi tai huonoksi, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

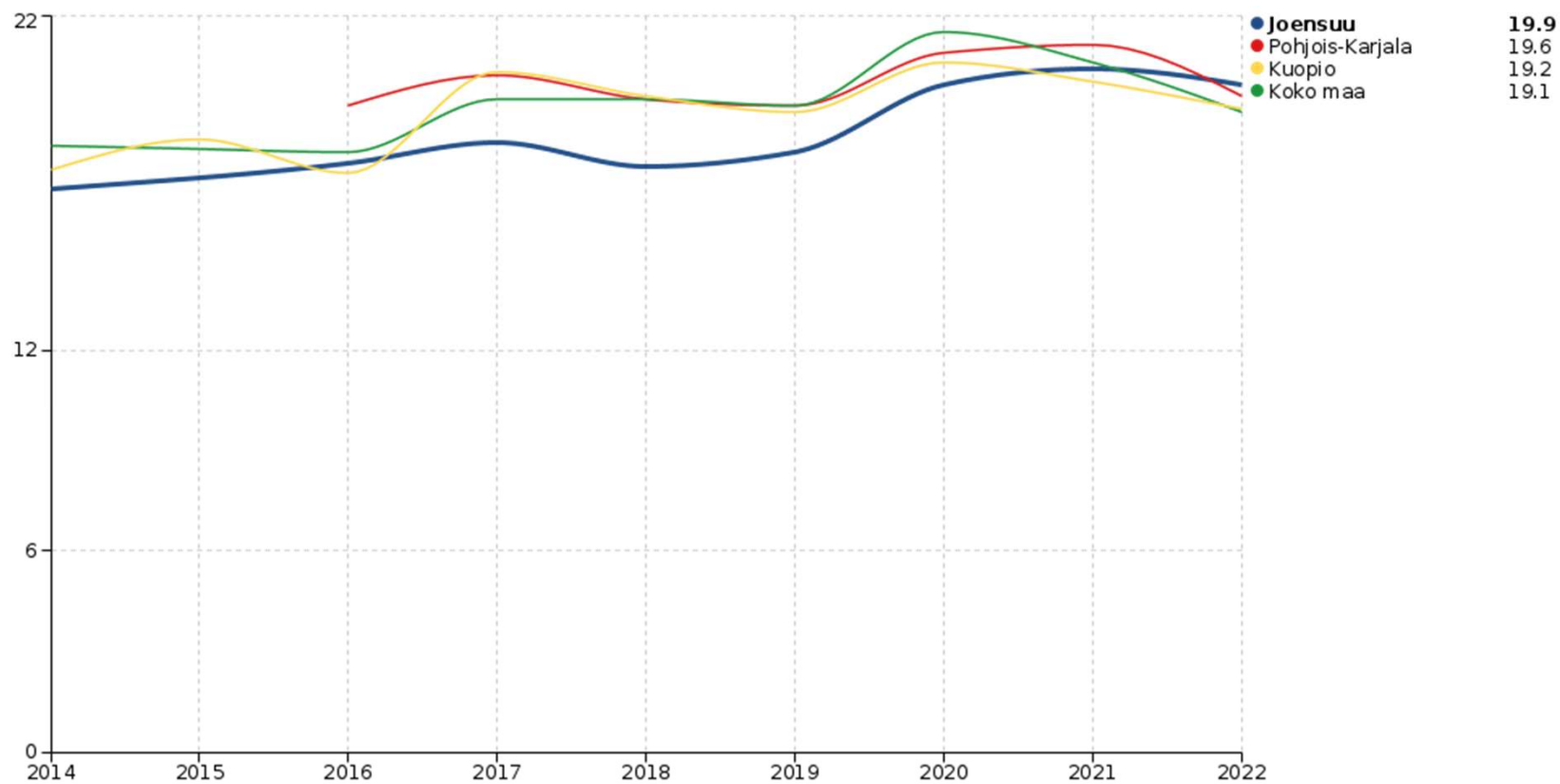

Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

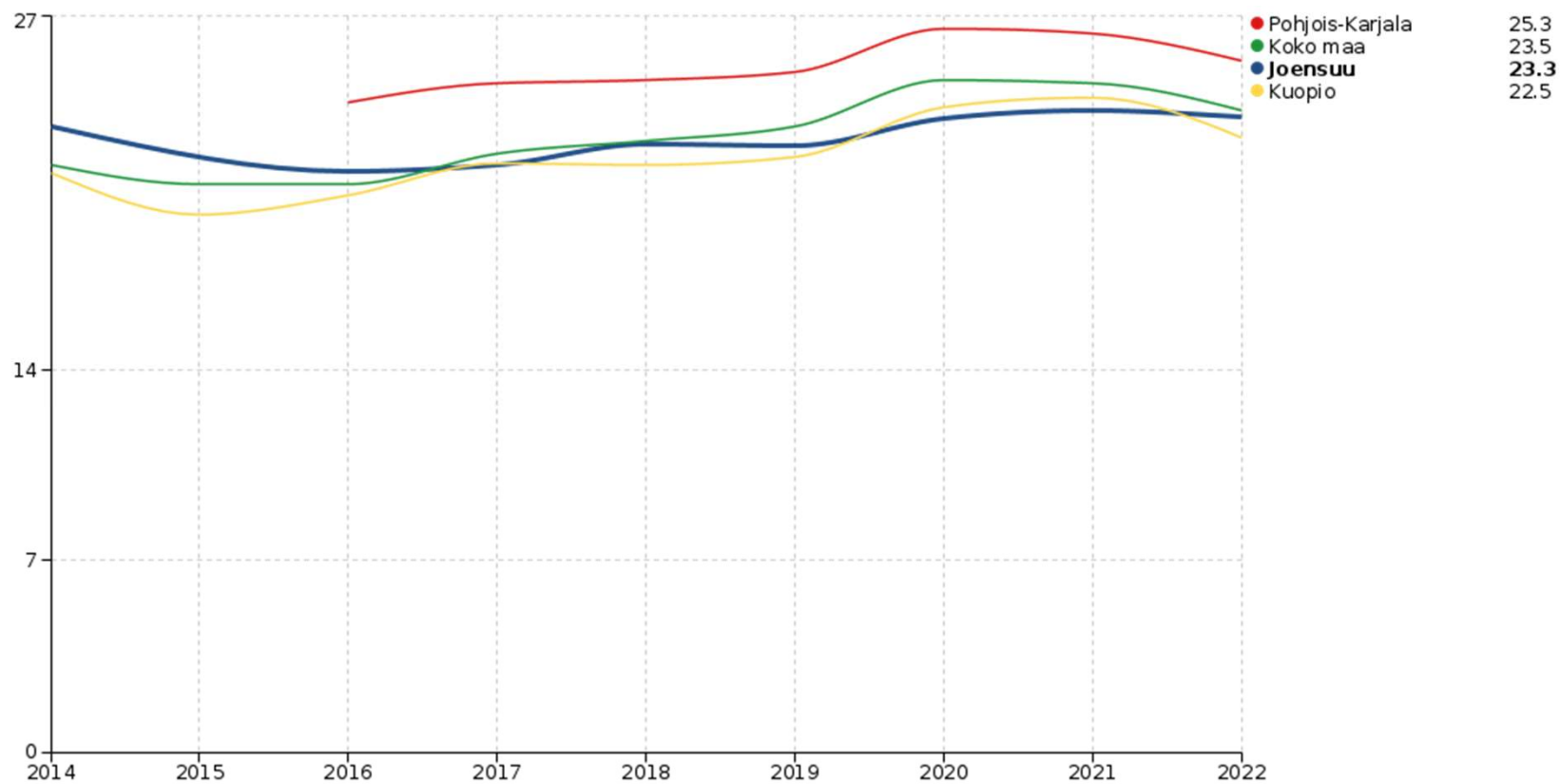

Ylipaino

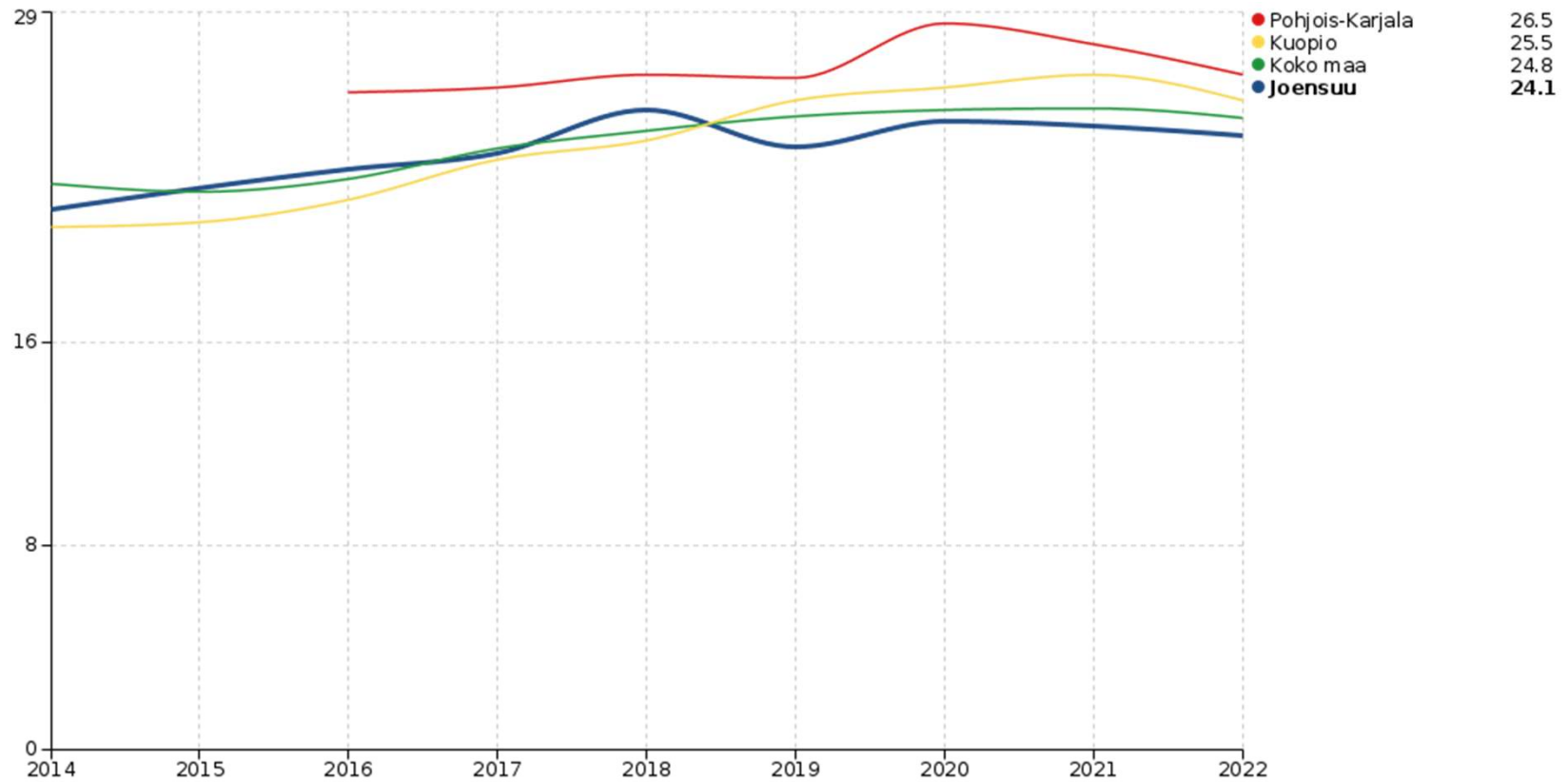
Ylipainon (ml. lihavuus) yleisyys (%) 2 - 6-vuotiailla

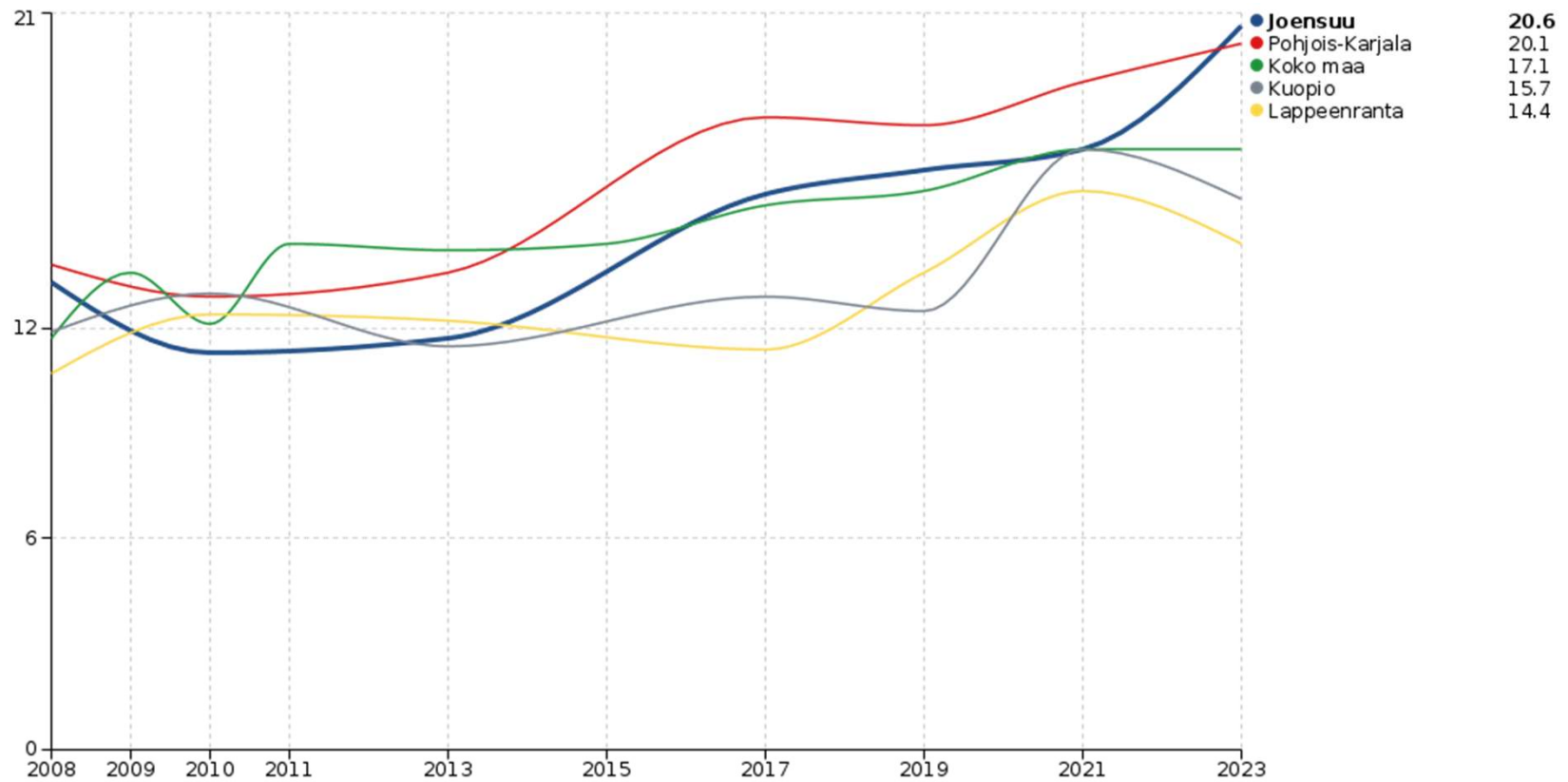
Ylipainon (ml. lihavuus) yleisyys (%) 7 - 12-vuotiailla

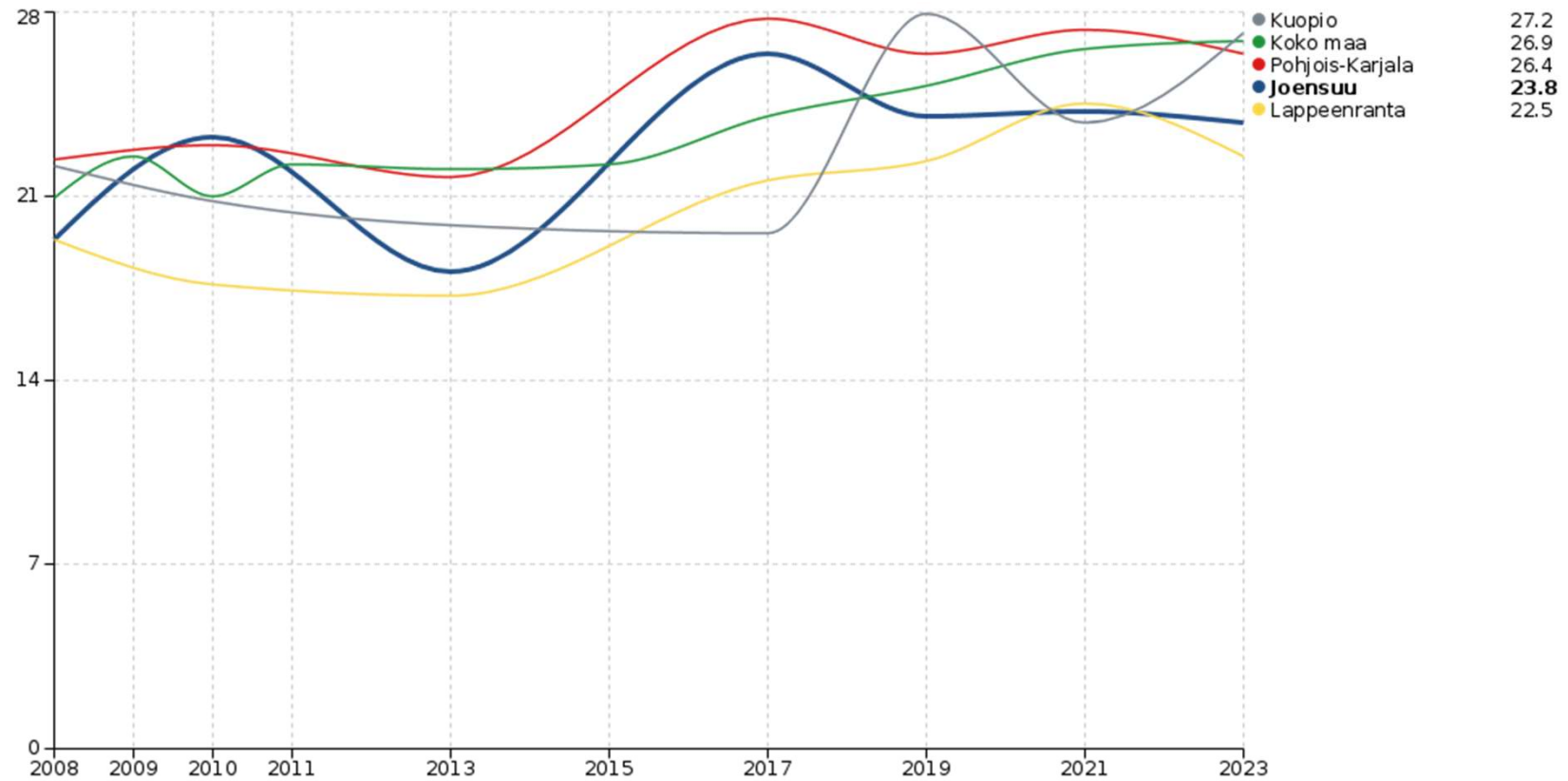
Ylipainon (ml. lihavuus) yleisyys (%) 13 - 16-vuotiailla

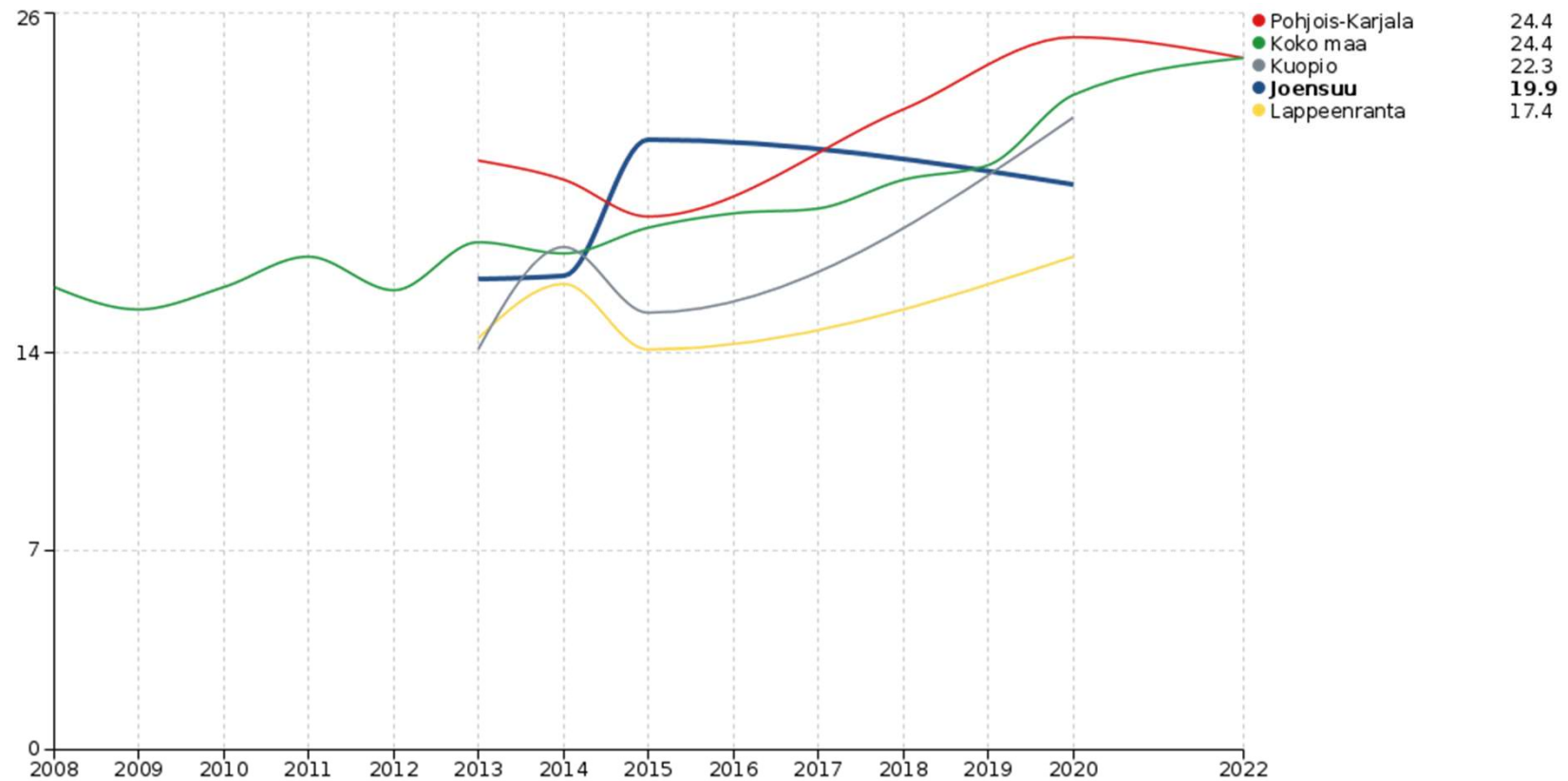
Ylipaino, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Ylipaino, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

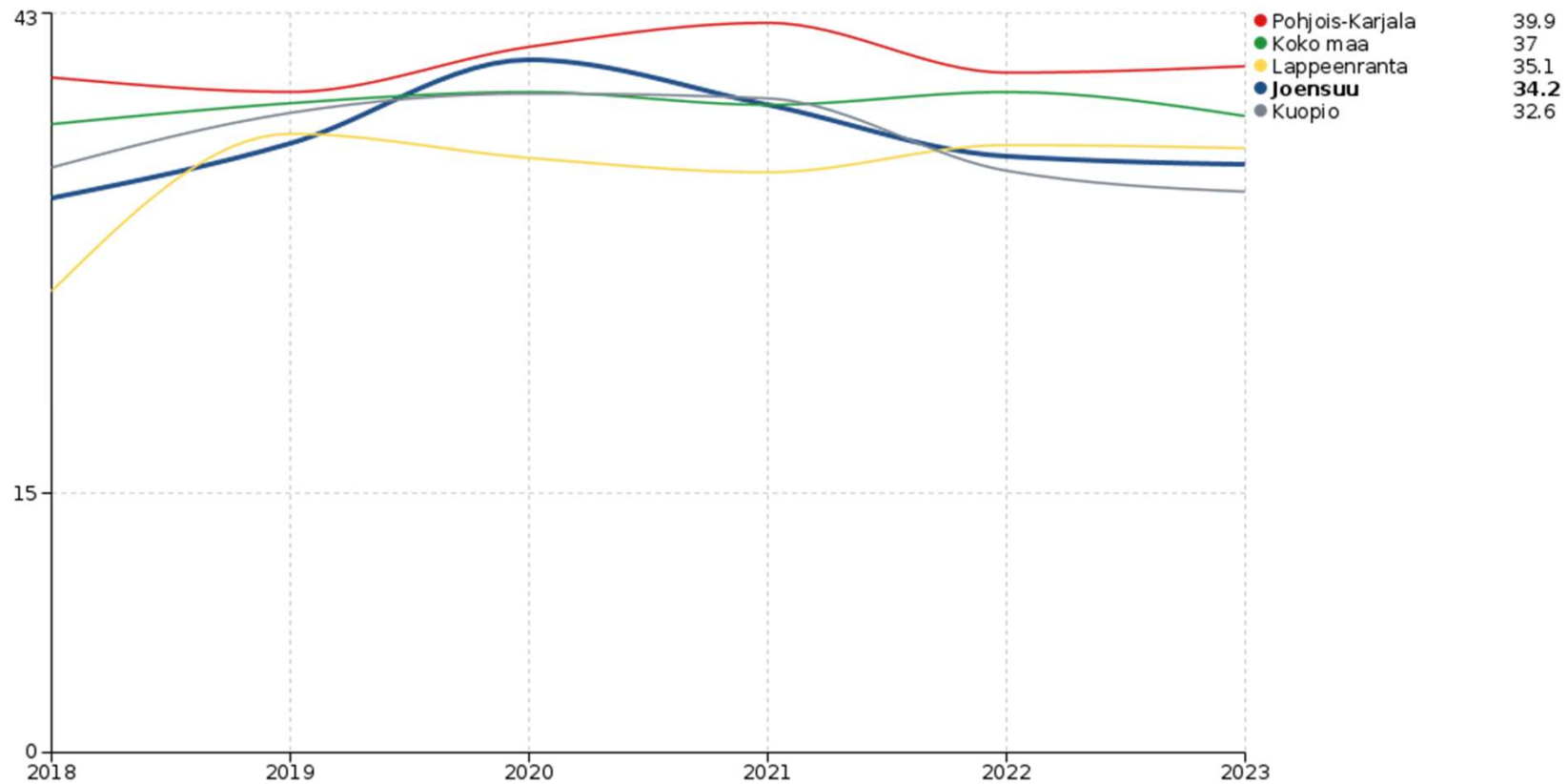

Lihavien osuus (kehon painoindeksi BMI ≥ 30 kg/m²) (%), 20 - 64-vuotiaat

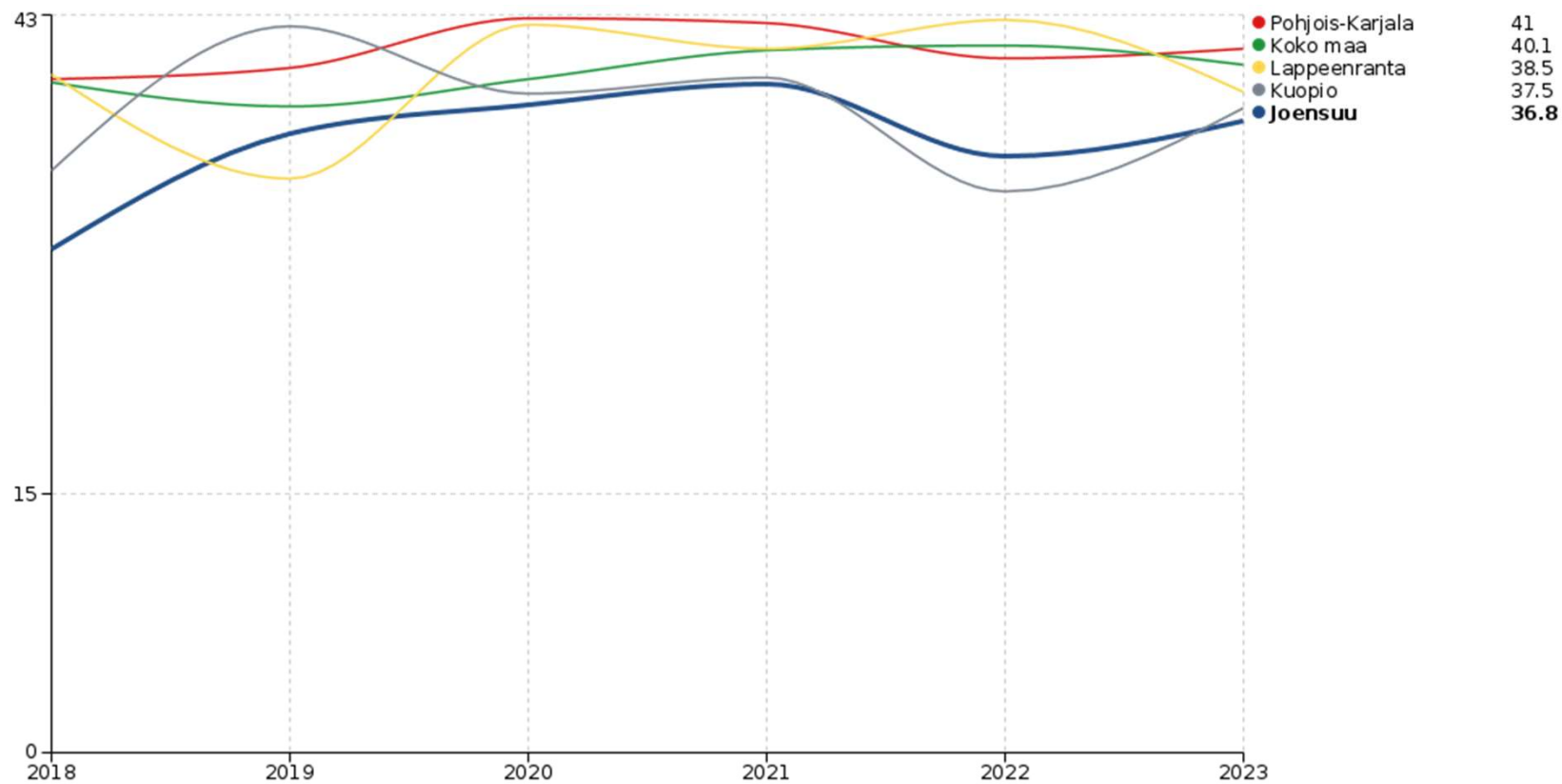

Fyysinen toimintakyky

Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky (MOVE!-mittaus), % 5. luokan oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky

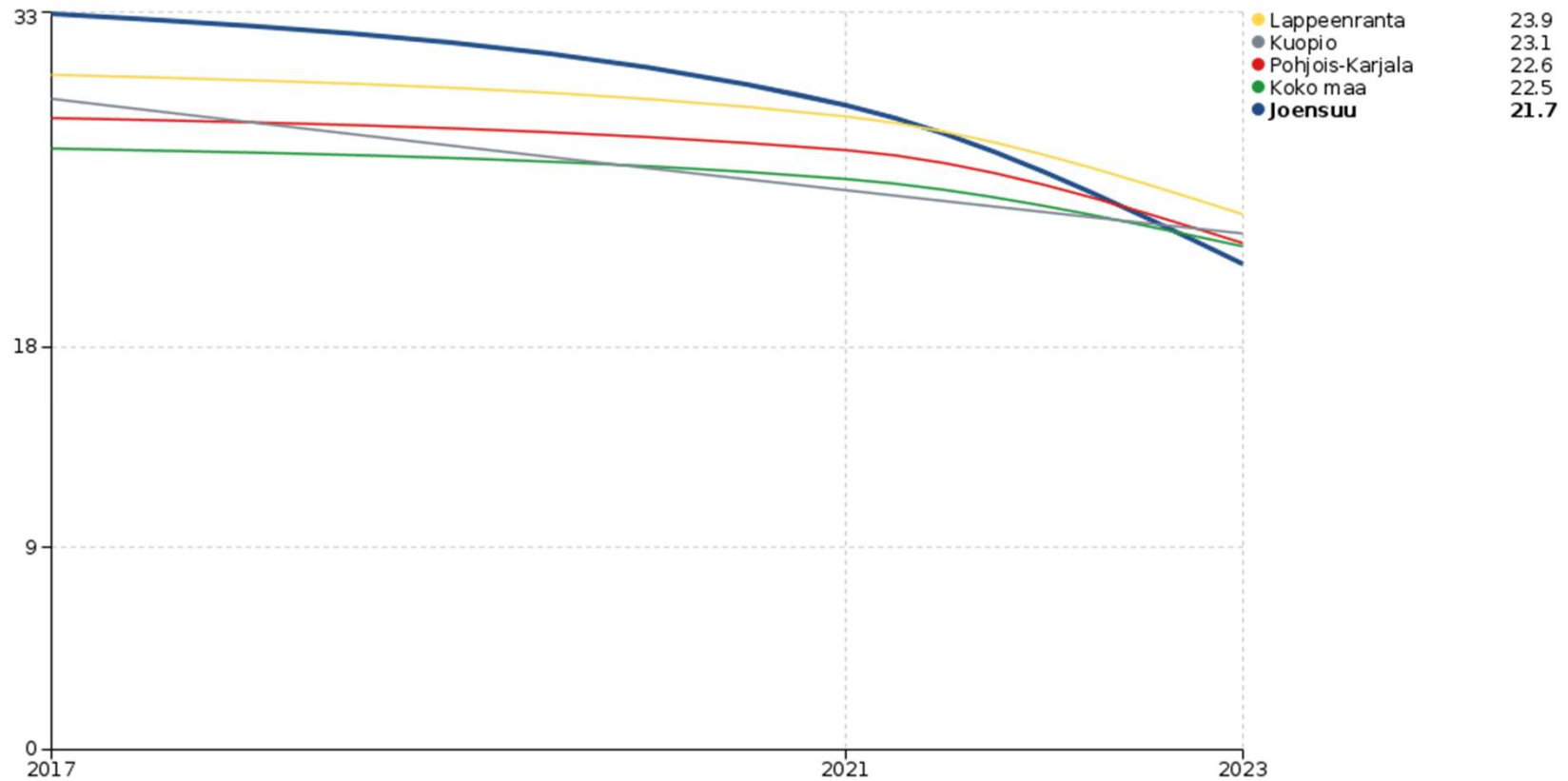

Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky (MOVE!-mittaus), % 8. luokan oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky

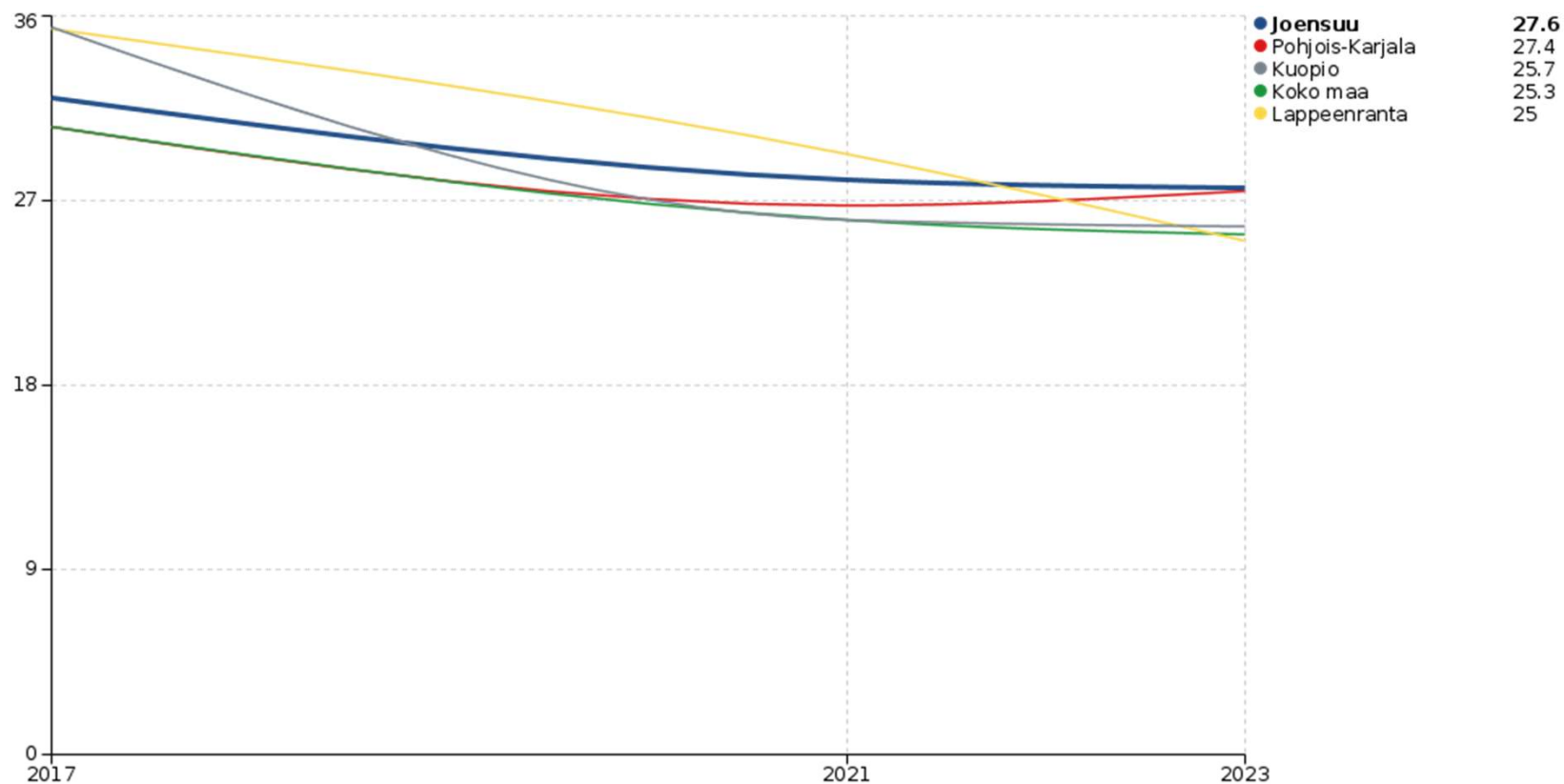

Mielen hyvinvointi

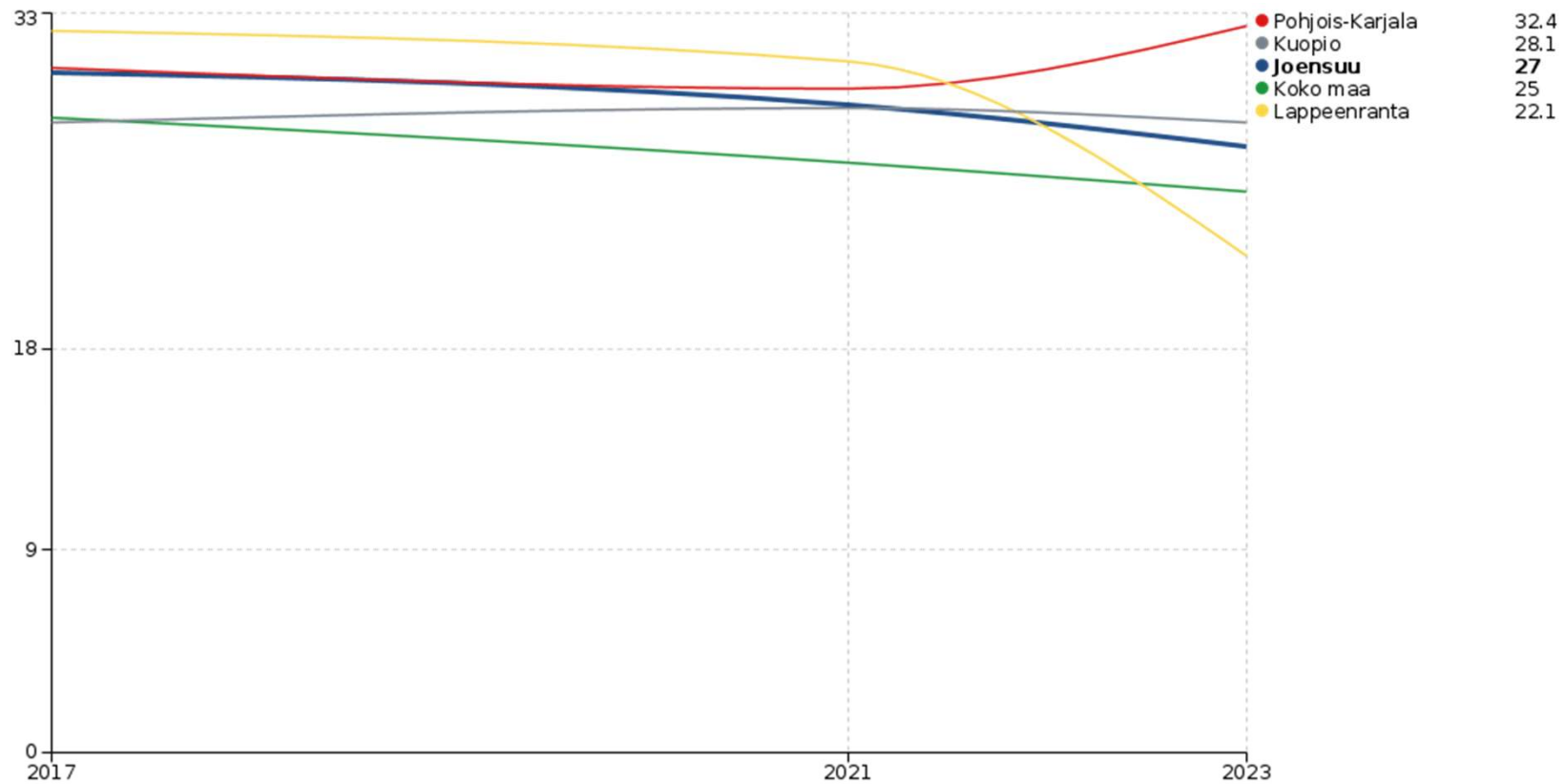
Kokenut vahvaa positiivista mielenterveyttä viimeisen kahden viikon aikana, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)

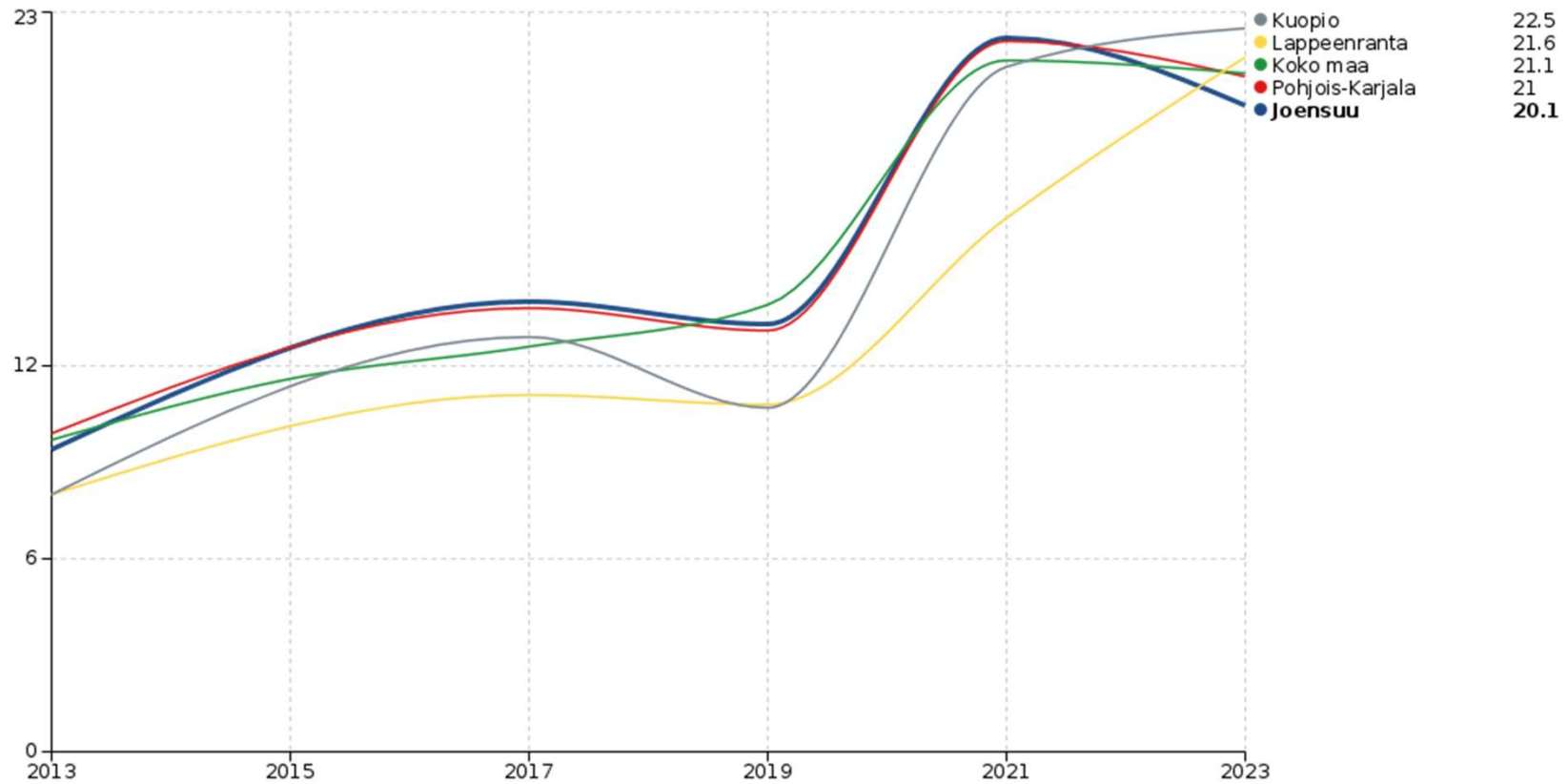
Kokenut vahvaa positiivista mielenterveyttä viimeisen kahden viikon aikana, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-)

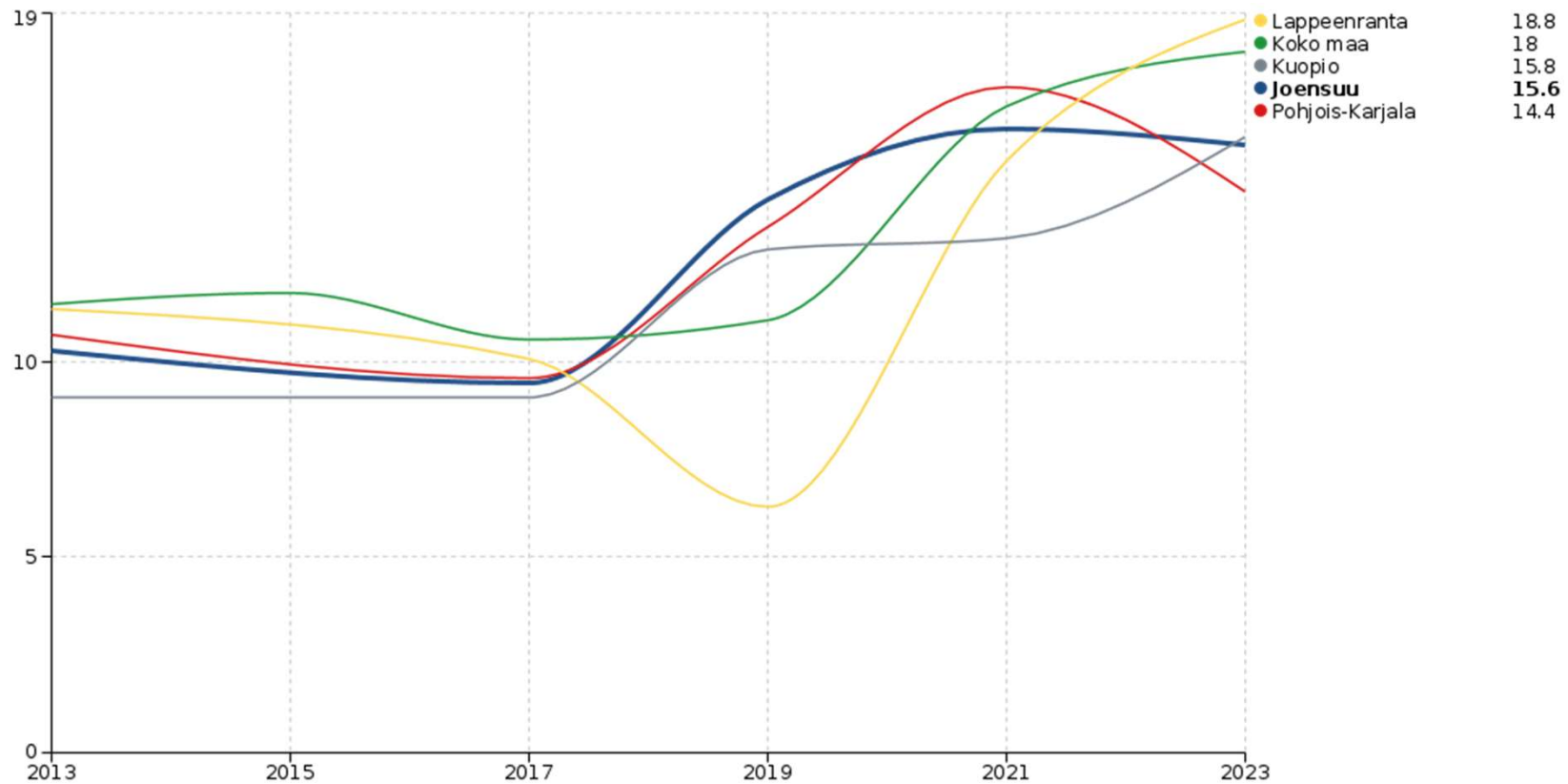
Kokenut vahvaa positiivista mielenterveytta viimeisen kahden viikon aikana, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-)

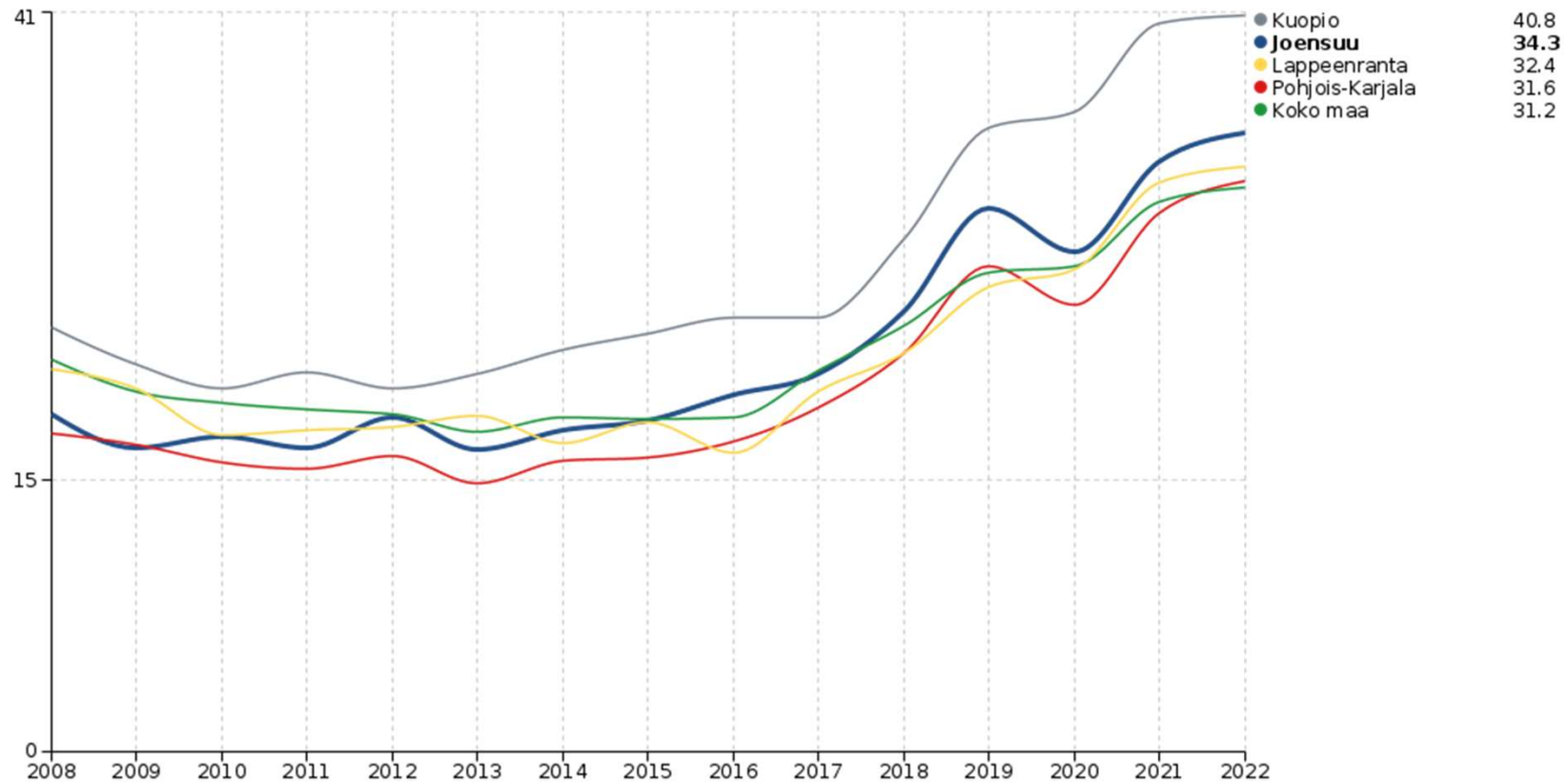
Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

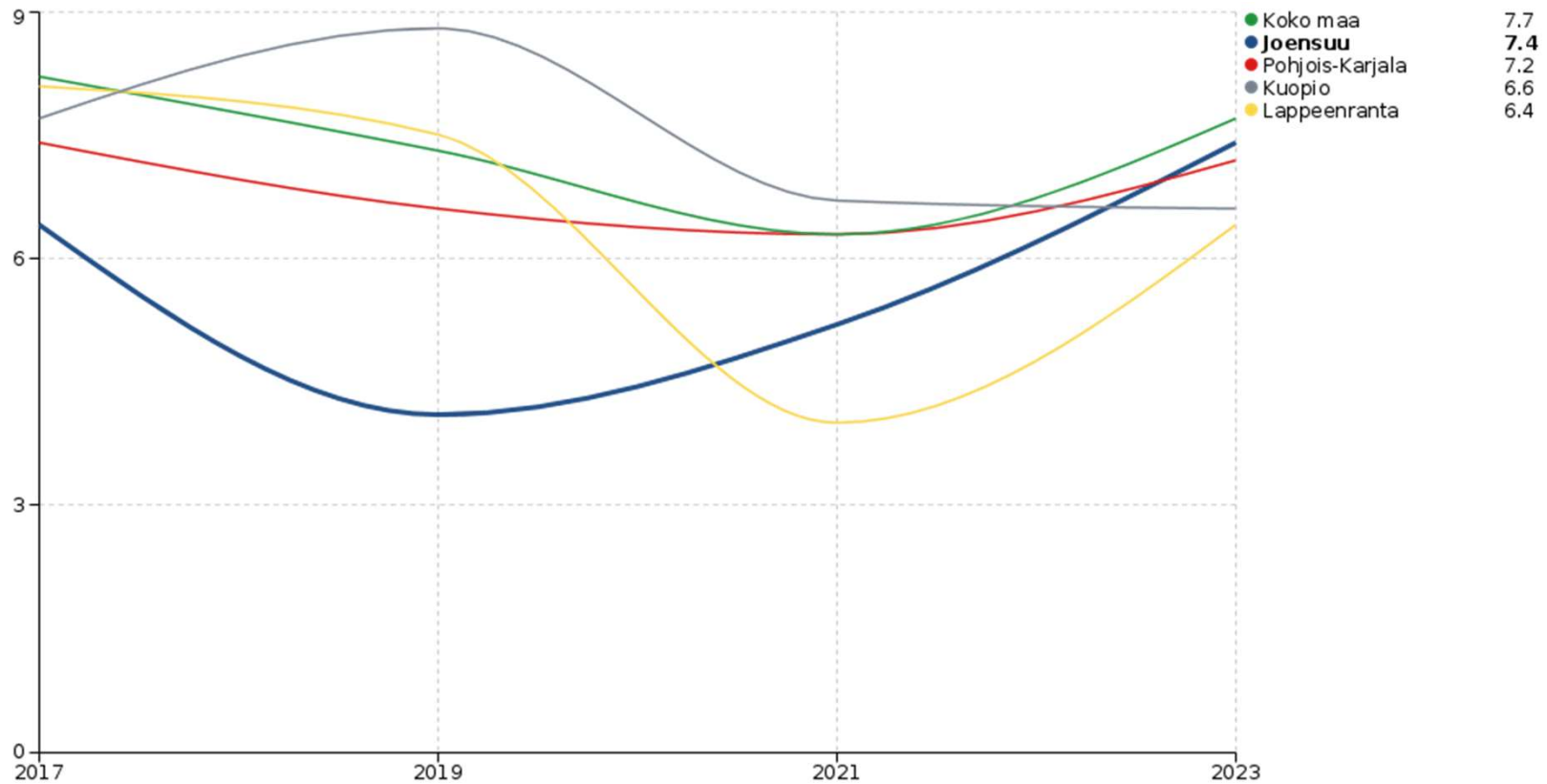

Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25 - 64-vuotiaat / 1 000 vastaavan ikäistä

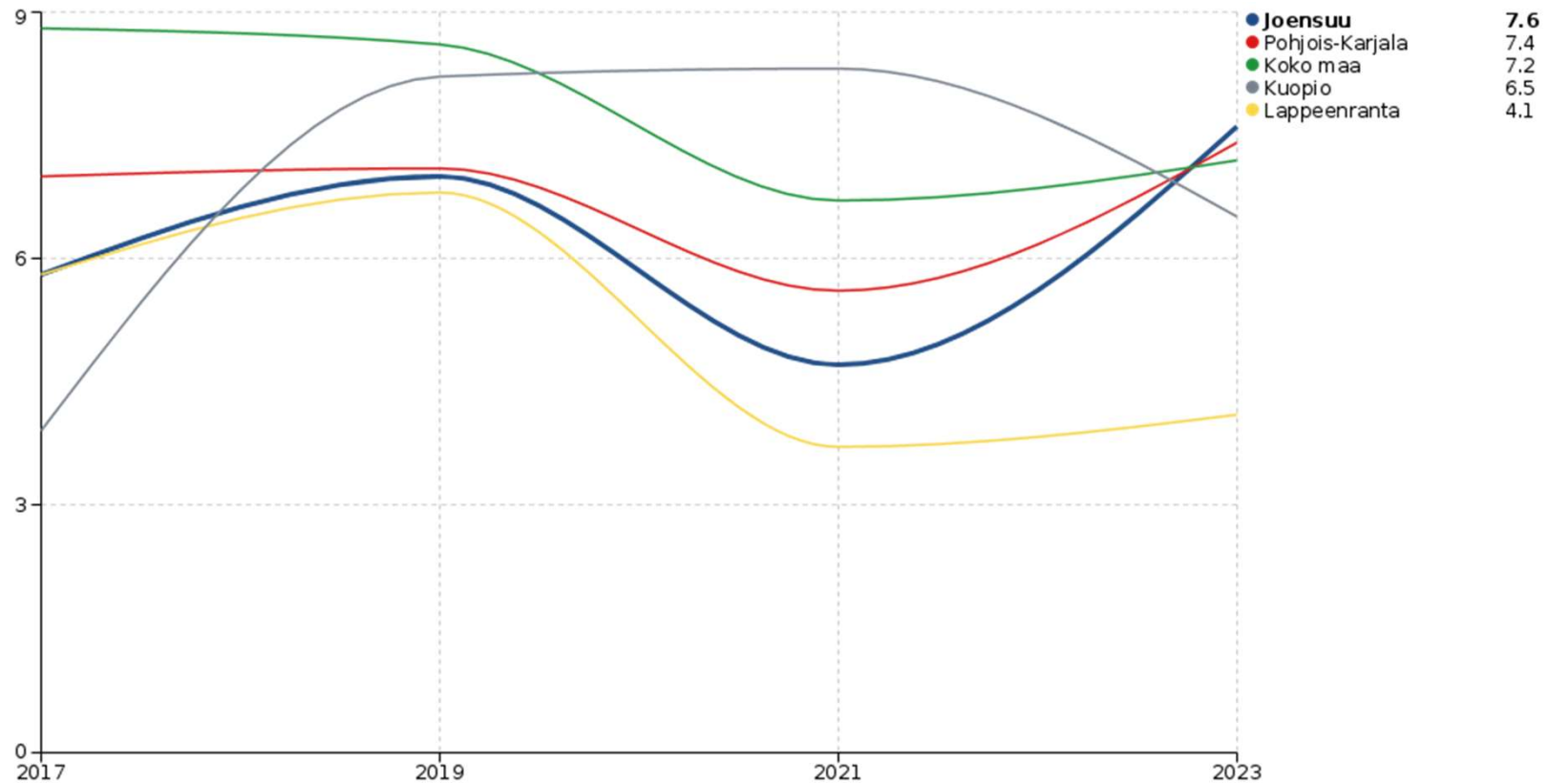

Päihnteet

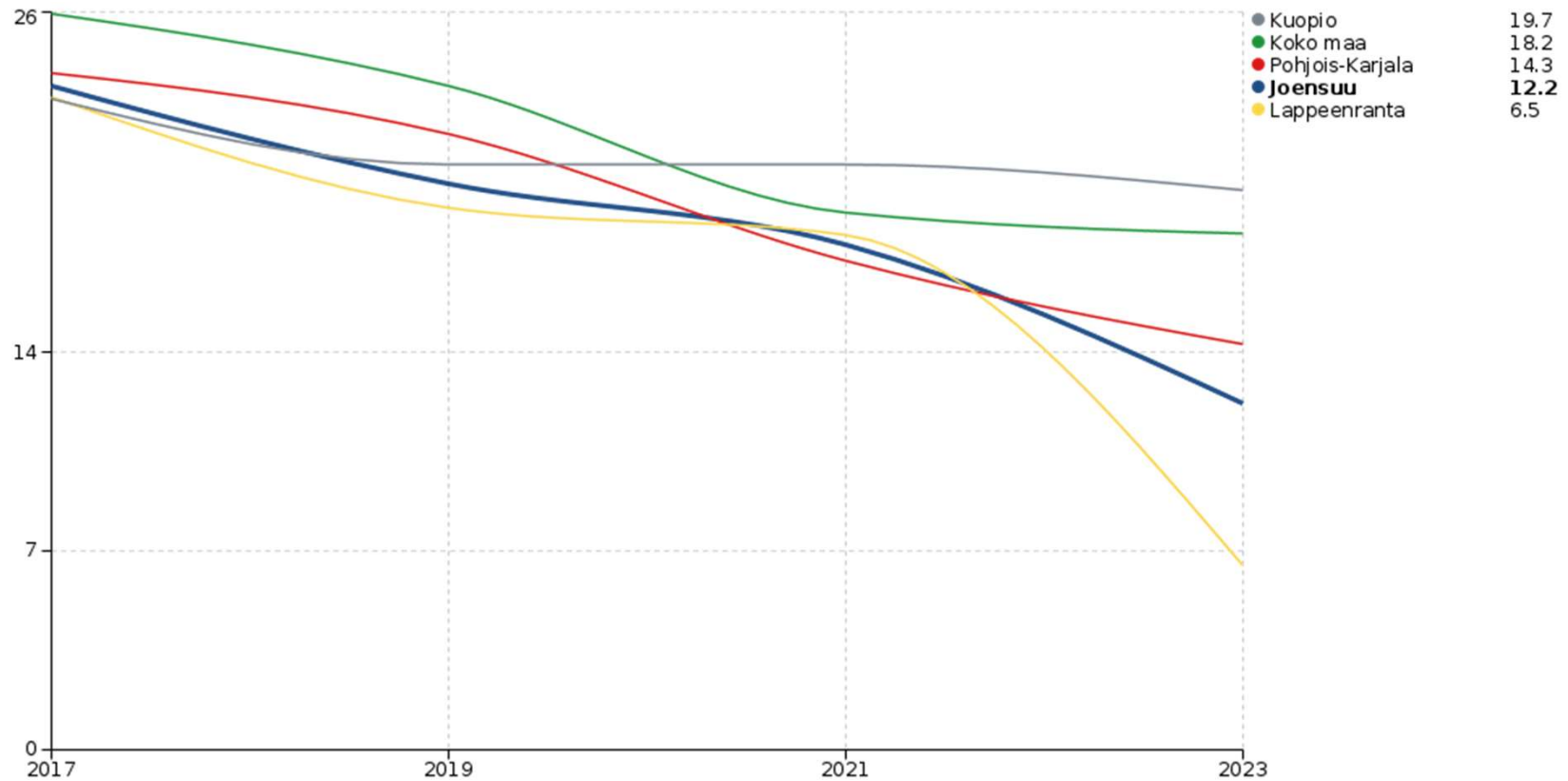
Huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä tai rahapelaamista,
% 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)

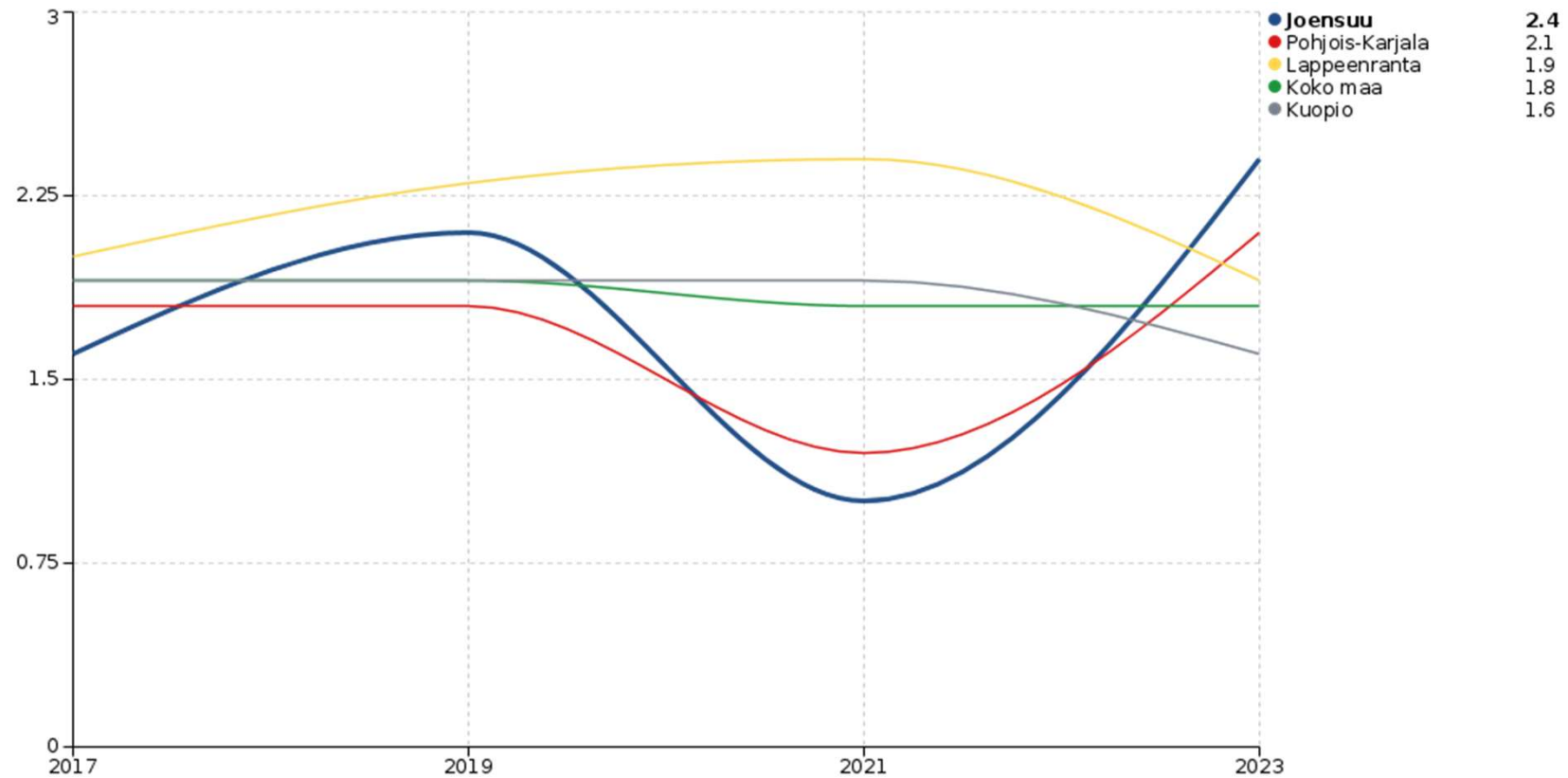
Huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä tai rahapelaamista, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-)

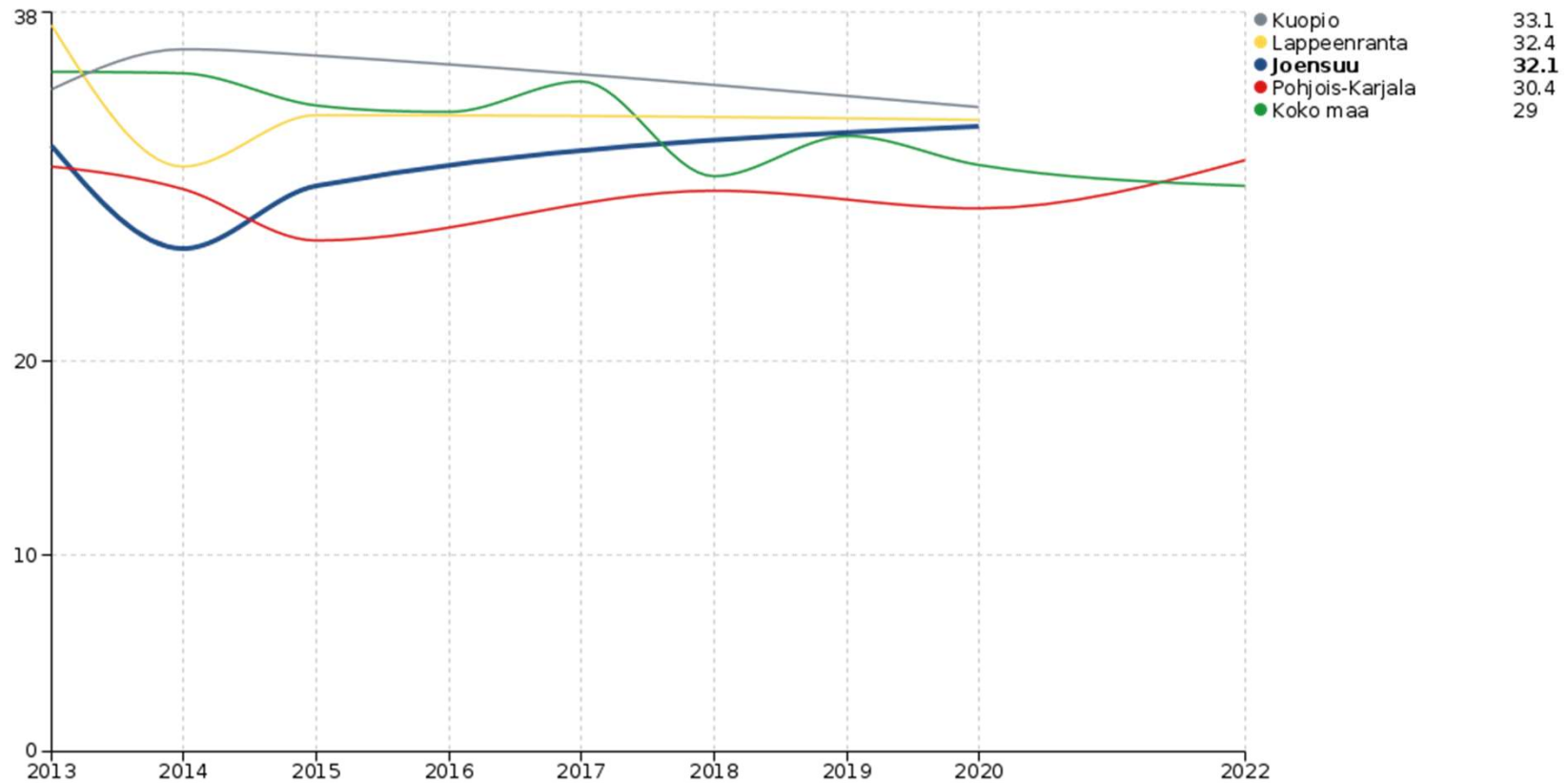
Huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä tai rahapelaamista,
% ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-)

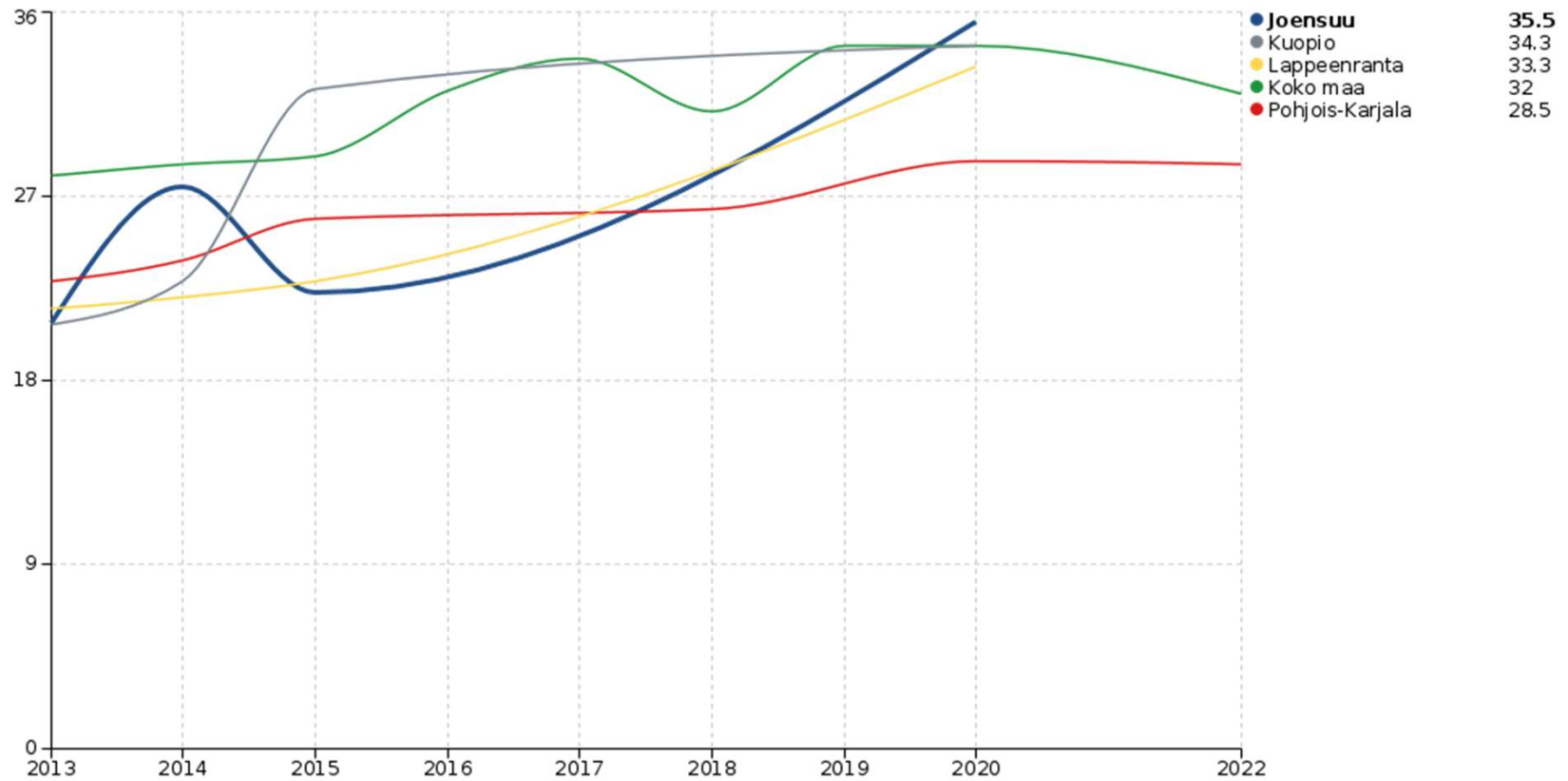
Vanhemman liiallinen alkoholinkäyttö aiheuttanut haittaa, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)

Alkoholia liikaa käyttävien osuus (AUDIT-C) (%), 20 - 64-vuotiaat

Alkoholia liikaa käyttävien osuus (AUDIT-C) (%), 65 vuotta täyttäneet

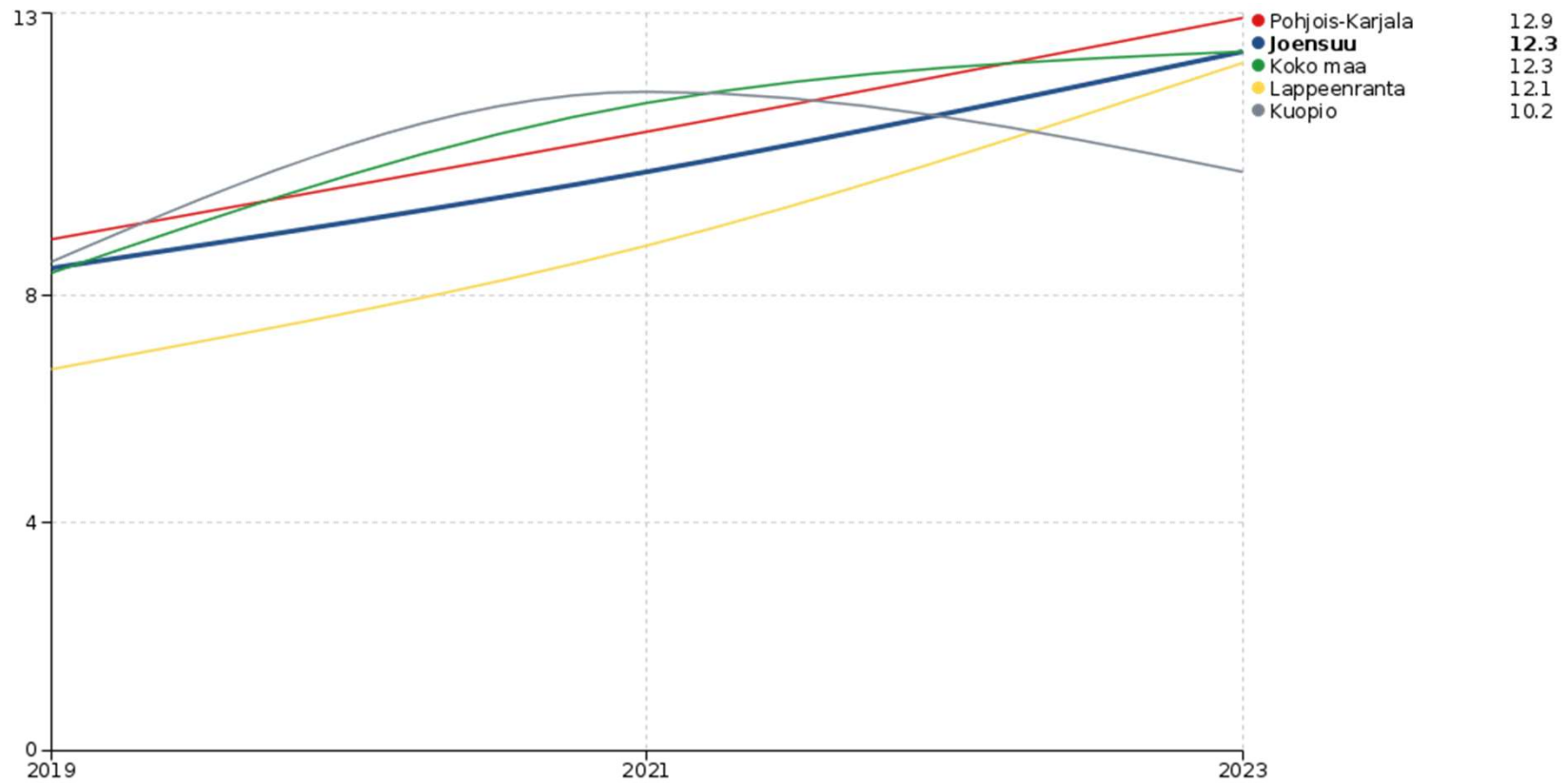

Hyvinvoinnin haasteet 2/3

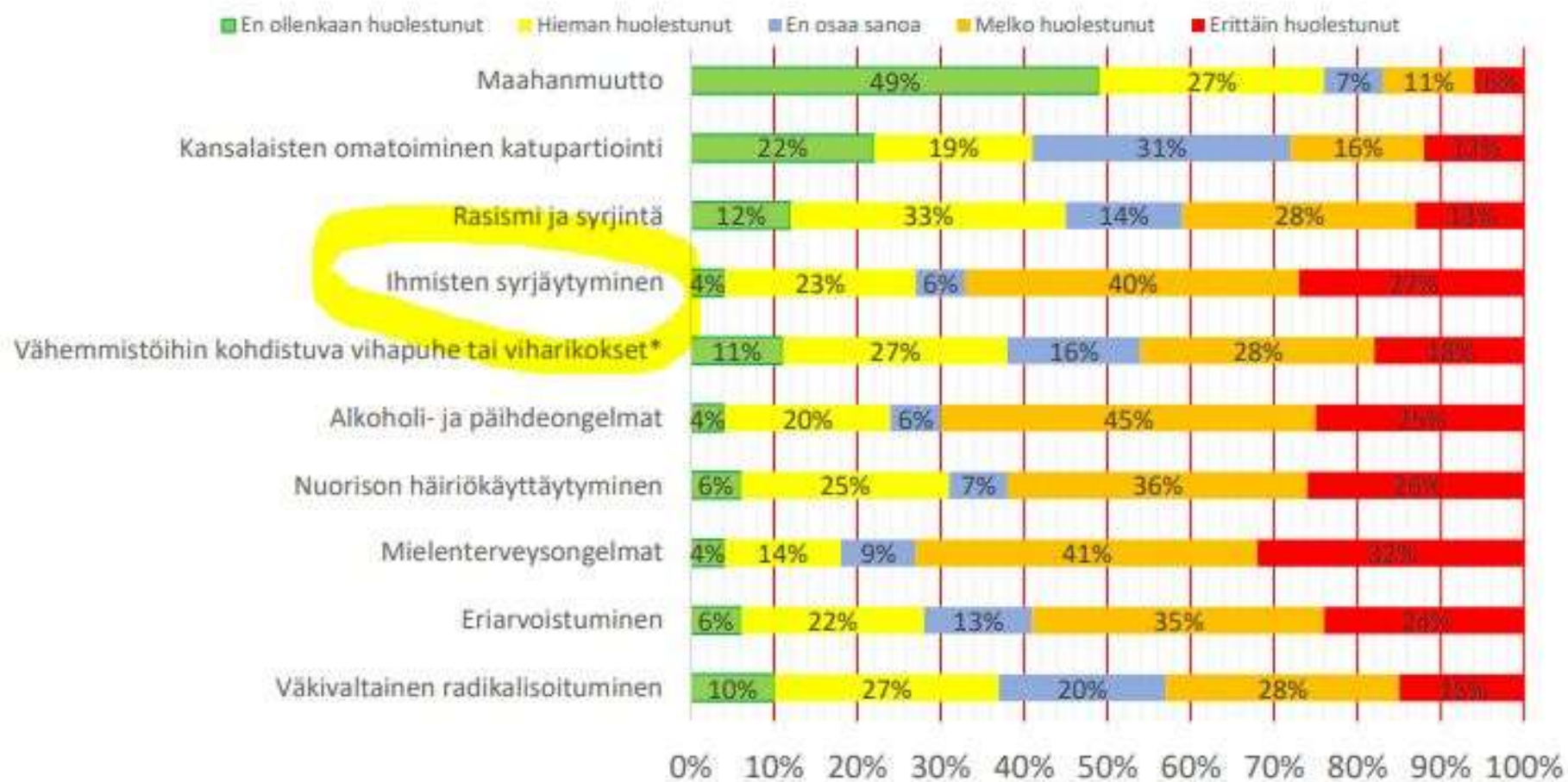
Osallisuus ja yhteisöllisyys

- Osallisuuden kokemus (nuoret)
- Syrjäytyminen (kaiken ikäiset)
- Eri väestöryhmien kunnioitus toisia kohtaan (kaiken ikäiset)

Erittäin heikko osallisuuden kokemus, % 8. ja 9. luokan oppilaista

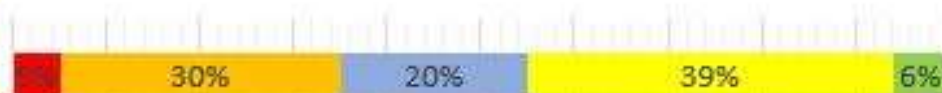
Missä määrin olet yleisesti huolestunut seuraavista asioista Joensuussa?

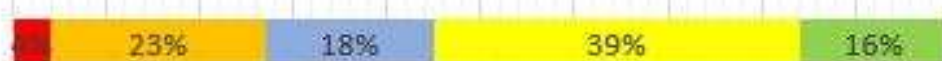
Kuinka arvioisit seuraavien väittämien toteutuvan Joensuussa?

■ Täysin eri mieltä ■ Jokseenkin eri mieltä ■ En osaa sanoa ■ Jokseenkin samaa mieltä ■ Täysin samaa mieltä

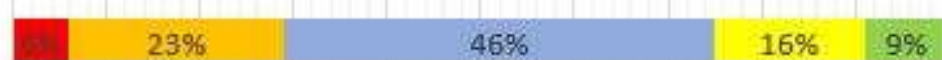
Joensuun alueen eri väestöryhmät suhtautuvat toisiinsa kunnioittavasti

Julkiset palvelut ja tilat ovat toteutettu syrjimättömästi ja kaikille yhdenvertaisesti

Joensuussa on järjestetty riittävästi tiloja ja mahdollisuuksia eritaustaisten väestöryhmien kohtaamisille

Joensuussa ei tarvitse tuntea pelkoa syrjinnästä, vihapuheesta tai viharikoksista

Syrjintää ja viharikoksia pyritään Joensuussa ennaltaehkäisemään ja niihin puututaan

Vähemmistöryhmät huomioidaan ja ne ovat osallisia yhteiskunnan toiminnassa

0% 10% 20% 30% 40% 50% 60% 70% 80% 90% 100%

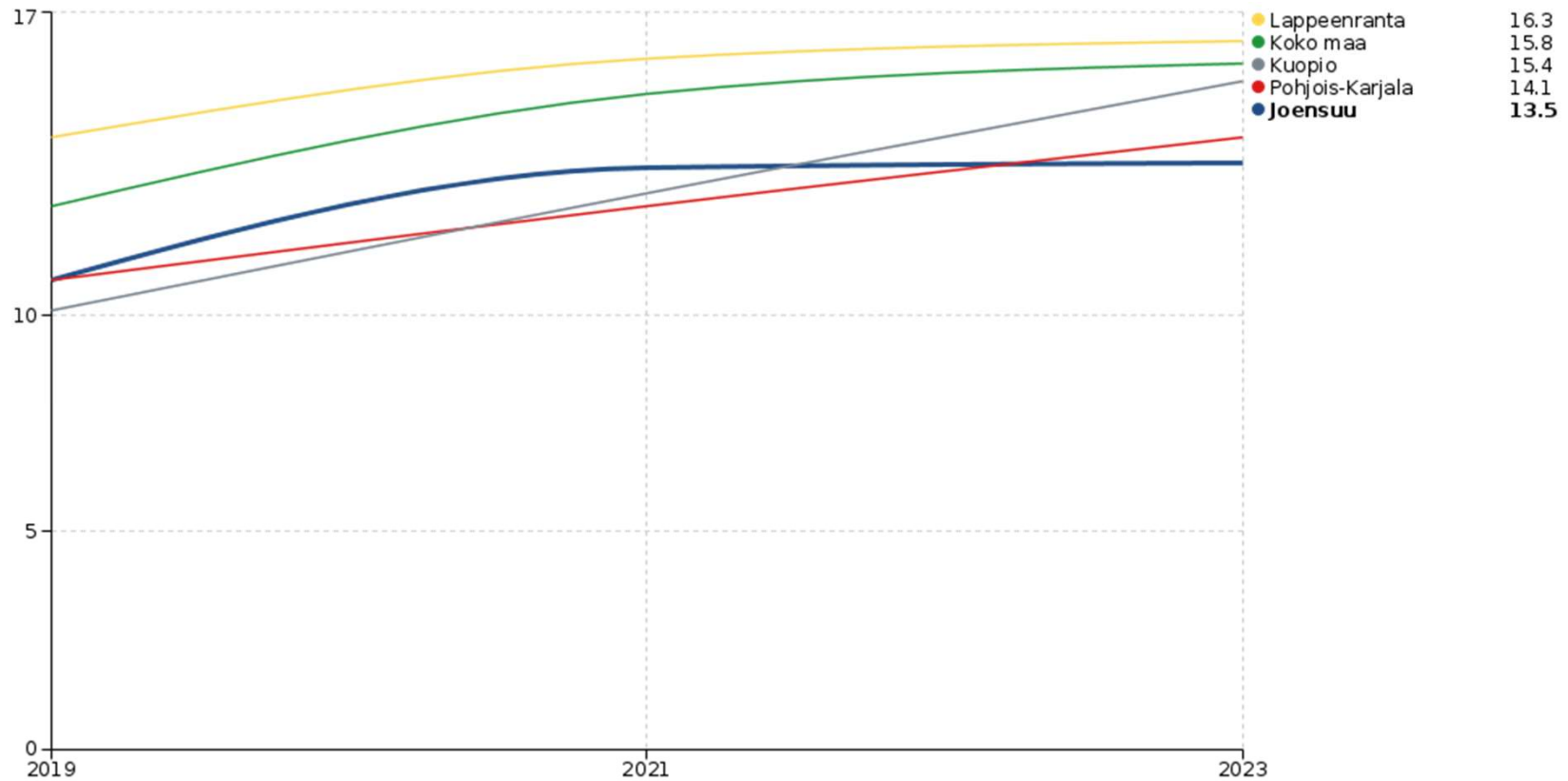
Hyvinvoinnin haasteet 3/3

Turvallinen arki ja ympäristö

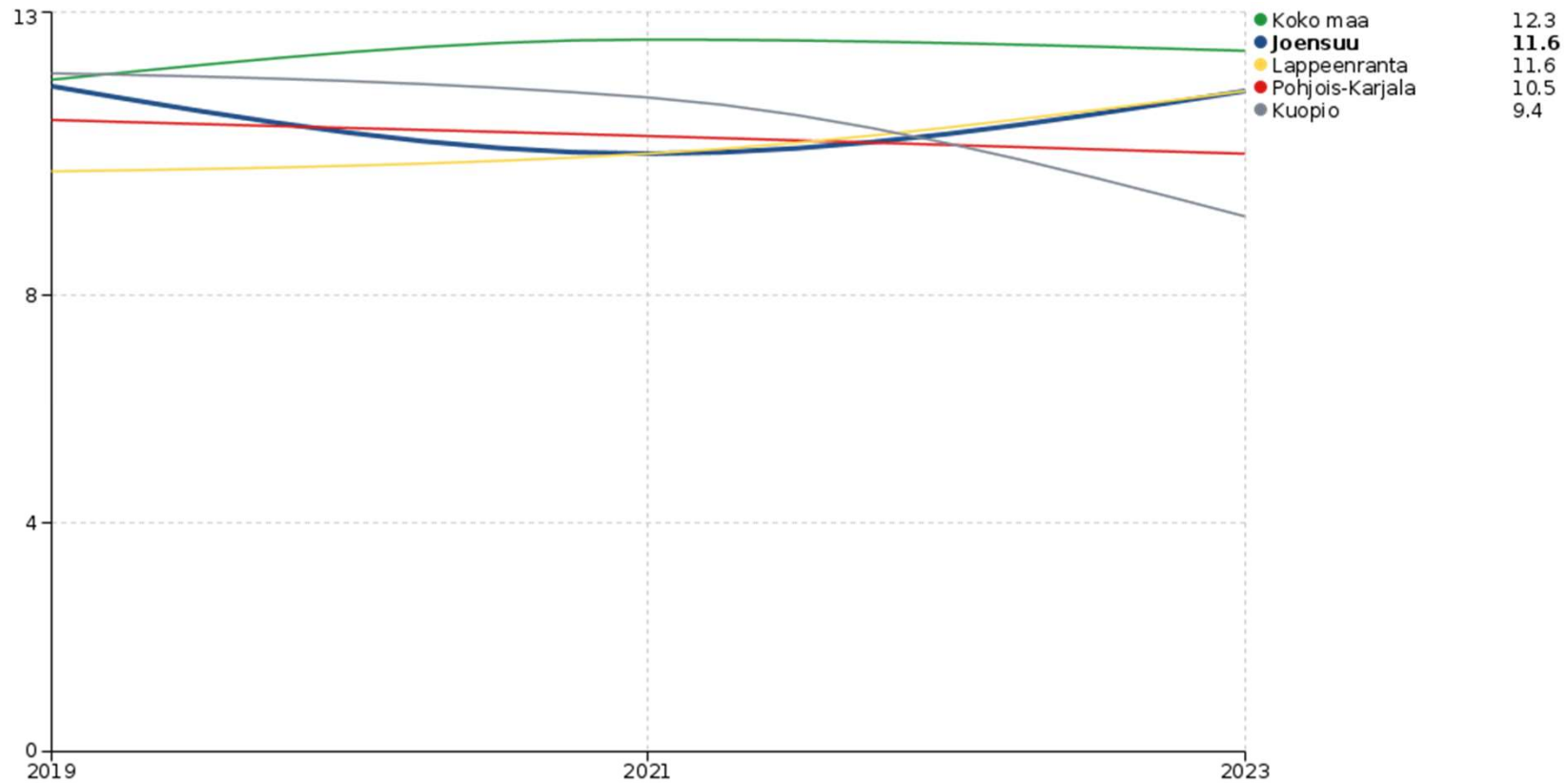
- Lapseen kohdistuva väkivalta (lapset)
- Kiusaaminen (nuoret)
- Syrjintä ja viharikokset (kaiken ikäiset)
- Työttömyys

Väkivalta

Kokenut vanhempien tai muiden huoltapitävien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana,
% 4. ja 5. luokan oppilaista (2019-)

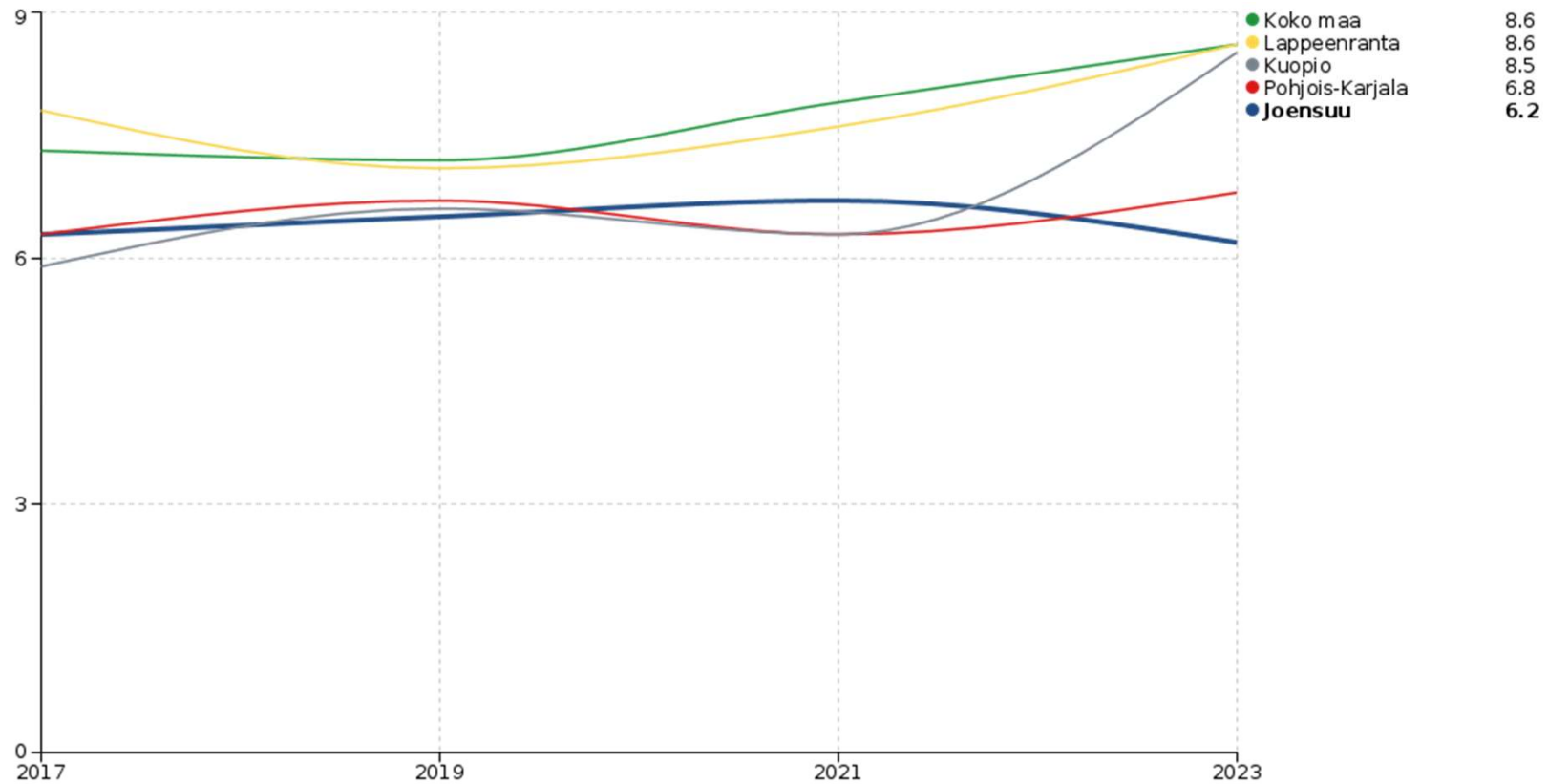

Kokenut vanhempien tai muiden huoltapitävien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana,
% 8. ja 9. luokan oppilaista (2019-)

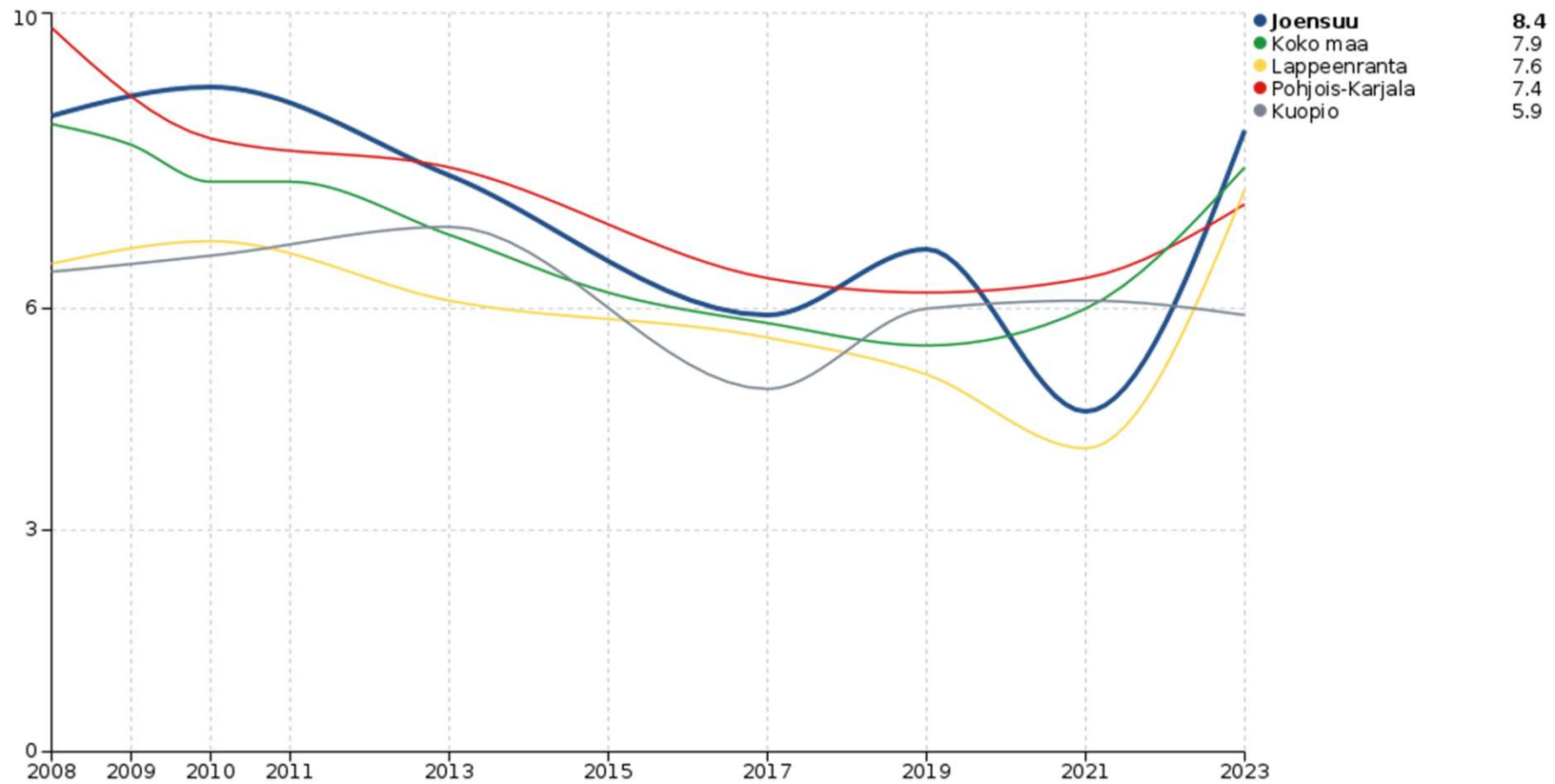

Kiusaaminen

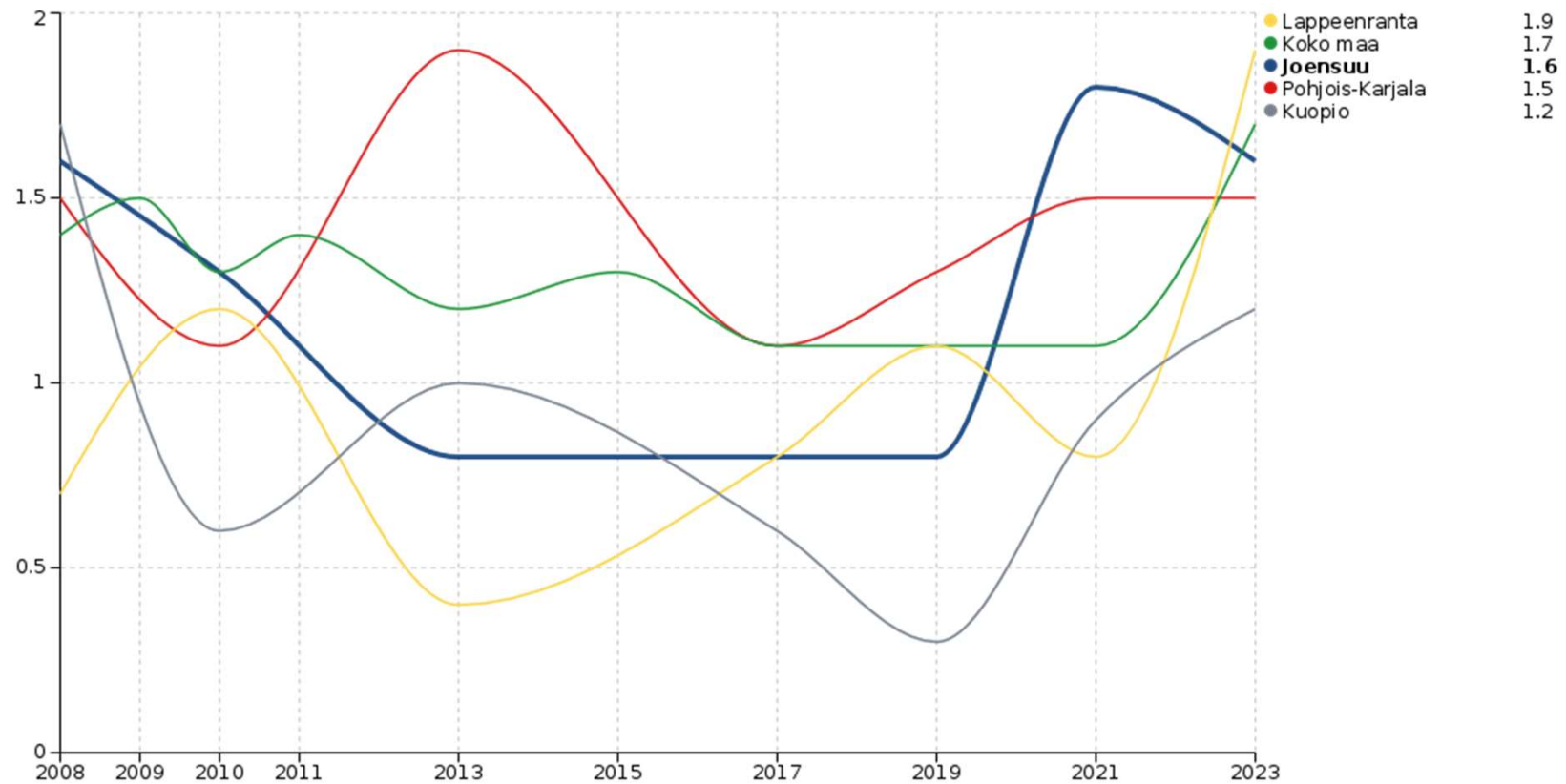
Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)

Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Syrjintä ja vihapuhe

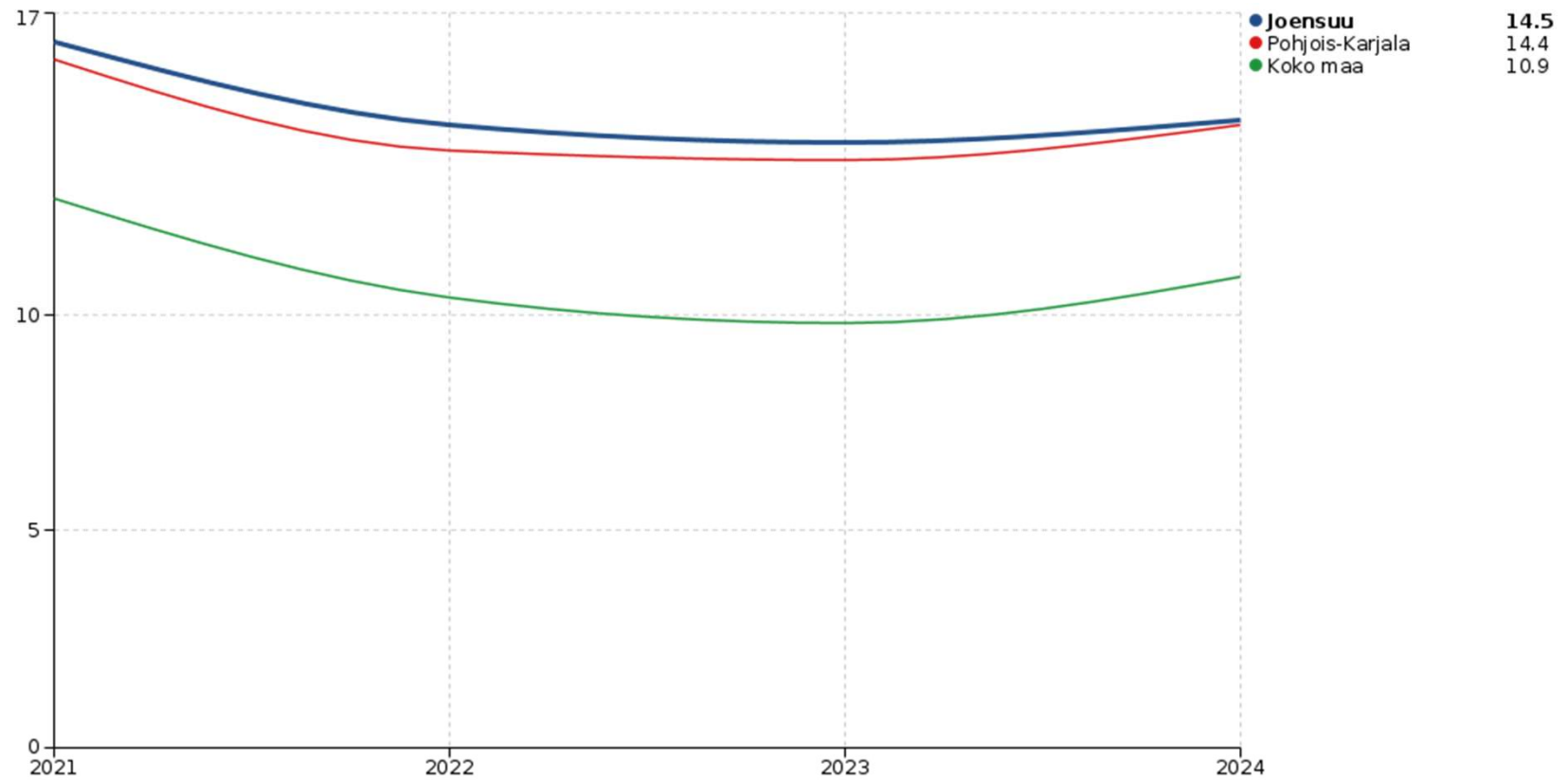
Kuinka arvioisit seuraavien väittämien toteutuvan Joensuussa?

■ Täysin eri mieltä ■ Jokseenkin eri mieltä ■ En osaa sanoa ■ Jokseenkin samaa mieltä ■ Täysin samaa mieltä

Työttömyys

Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta %

Edellisen hyvinvointisuunnitelman toteutumisen arviointia

- Osa tavoitteista saavutettu kirkkaasti:
 - Maahanmuutto, LYK-tunnustus, kohtaamispaikat, järjestötapaamiset, varhaiskasvatuksen osallistumisaste, kodin ulkopuolelle sijoitetut, EU-vammaiskortit, juomaveden laatu
- Osassa vielä tekemistä:
 - Alle kouluikäisten ylipaino, työttömyysaste, kiusaaminen, ikätasoinen tai parempi lukemisen ymmärtäminen

Mitä on opittu?

- Em. monisyiset haasteet vaativat pitkäjänteistä työtä, eli panostusta yli valtuustokausien
- Monitoimijaisuus saman haasteen parissa: pelkästään kaupungin toimenpiteillä ei saavuteta väestötason muutoksia
- Hyvinvointisuunnittelun syklin yhtenäistäminen
- Kaupungin lukemattomat ohjelmat ja kokonaisuuden seuranta
- Priorisointi!!

Miten tästä jatketaan

- Hyvinvointikertomuksen ja –suunnitelman toimenpidesuunnittelu kytketään talousarviosuunnitteluun
- Toimenpiteitä kirjataan hyvinvointisuunnitelmaan linkittyviin ja nyt valmisteilla oleviin suunnitelmiin, mm.
 - Ehkäisevän päihdetyön suunnitelma
 - Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma
 - Lapsiystävällinen kunta –suunnitelma
- Koko hyvinvointikertomus- ja suunnitelma valmis vuoden vaihteessa

J • ENSUU